

DIRVA

PRIEŠ IR PO RINKIMŲ

NIXONO BANDYMAS KORĖJOS PAKRAŠČIUOSE

Šiaurės Korėjos MIG'ams numušus lėtą, neginkluotą amerikiečių žvalgybos lėktuvą 90 mylių nuo Korėjos pakraščio, prezidentas Nixonas atsidūrė prieš labai sunkų bandymą. Jis dabar turi parodyti draugams ir priešams, vaizdžiai tarient, iš kokio molio jis padarytas. Ar iš tikro jis atnešė Amerikai tuos pakeitimus, kuriuos dar taip neseniai žadėjo?

Priimdamas respublikonų nominaciją į prezidentus, Nixonas pereinę metų rugpjūčio 8 d. tarp kitko pareiškė:

"Ir aš sakau jums šią naktį, kad jei JAV prestižas nustumtų taip žemai, kad net ketvirtos eilės karinė galybė kaip šiaurės Korėja pagrobta Amerikos laivą tarptautiniuose vande-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

nyse, laikas išrinkti naują vadovybę, kuri atstatytų krašto prestižą."

Chicago Tribune pacituodama anksčiau nurodytą Nixono priėmimo kalbos vietą patiekė dar visą eilę kitų dabartinio prezidento prieš rinkiminių pareiškimų, kaip antai:

"Mes turime atstatyti Amerikos prestižą... jei JAV nereaguoja į mažus smūgius (kalba ejo apie JAV ambasadorių įžeidimus, knygynų deginimus ir panašius priešamerikoniškus iššūkimus), jie iššauks didesnius ir jūs turėsite daugiau 'Pueblų'. Su nauja administracija mes turime sustabdyti tą akciją prieš JAV dar prieš jai prasidedant".

Nixonas kritikavo Pueblo pasiuntimą be atitinkamos apsaugos, tačiau jis pats vis dėlto nepasiuntė naikintuvų apsaugos žvalgybiniam lėktuvams. Ir šiaurės korėjiečiai, vieni ar su sovietų bei kiniečių pritimu, nutarė jo prestižui duoti smūgį. Kol kas su pasisekimu. Washingtono reakcija iki šiol buvo tik nustebsio veido parodymas.

Penktadienio spaudos konferencijoje prezidentas Nixonas dar nedavė suprasti, kad JAV griebtusi ko nors daugiau negu protesto pareiškimas. Žinia, jis gali aiškinti, kad 100 valdymo dienų yra per mažas laiko tarpas valdžios prestižui atstatyti. Jis taip turbūt visai teisingai nurodė, kad JAV visų pirma turi žiūrėti savo pačių interesų, atseit, įsivylimas į kokius karo veik-

mus prieš Korėją galėtų sustiprinti JAV pajėgas pietryčių Azijoje.

Į tai tačiau galima būtų atsikirsti, kad karas pietryčių Azijoje jau būtų pasibaigęs, jei Hanojaus režimas nesitikėtų laimėjimo ne mūšio lauke, bet pačioje Amerikoje. Net New Yorko Times'o C. L. Sulzberger prieš porą dienų štai ką konstatavo:

"Karas vis daugiau ir daugiau 'vietnamizuojamas' — politiškai ir kariškai. Bet svarbiausias klausimas lieka dar neatsakytas, būtent, ar didesnis Pietų vietnamiečių įsitraukimas į kovą galės kompensuoti JAV tautinės valios mažėjančią jėgą. Hanojus mano, kad ne."

Kitą variantą, Hanojus tikisi, kad amerikiečiams taip nusibos tas karas, kad jie anksčiau ar vėliau turės išsinešdinti nieko už tai negavę. Amerikiečių numušimas prie Korėjos pakraščio tą įsitikinimą tik gali sustiprinti. Už tat sunku būtų teigti, kad karinis spaudimas į Korėją turėtų būtina pakenkti amerikiečiams pietiniame Vietname.

Vienas žodžiu, kandidatas į prezidentus Nixonas, kol kas atrodo, sveikiau samprotavo negu... prezidentas Nixonas. Įsistojęs į Johnsono batų jis negali pakeisti jų numinimo — jis eina tuo pačiu keliu ir žingsniu, ką priešams ir reikia įrodyti.

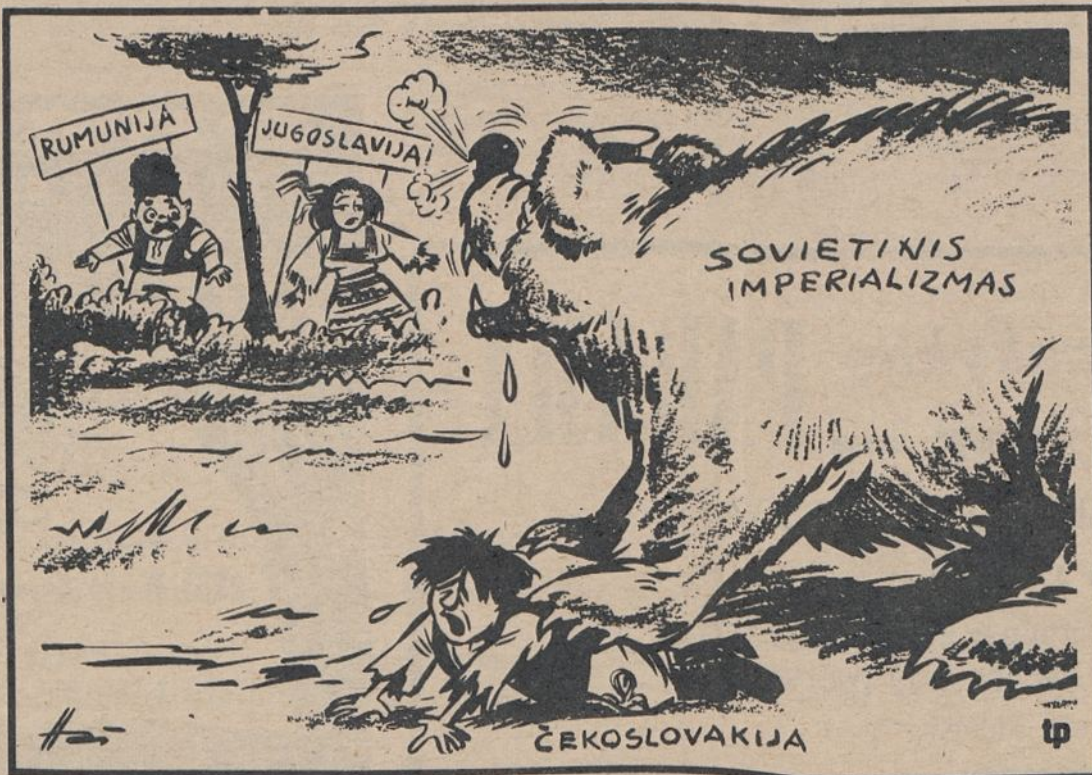
Dėl viso to seno lėktuvo numušimas gali turėti daugiau reikšmės prezidento Nixono tolimesniam likimui negu kiti didesni ir gal ilgai reikšmingesni įvykiai.

VLIKO TARYBA POSĖDŽIAVO

Balandžio 11 d. įvykusiaje Vliko tarybos posėdyje V. Alksninis (LLKS atst.) padarė pranešimą apie galimybes arčiau bendradarbiauti su Ukrainos laisvės kovos veiksniais. Politinės ir teisios k-jos pirm. S. Lušys pateikė analizę Vliko seimo nutarimo, kuriame pageidauta, kad taryba daugiau atsidėtų Vliko darbų planavimui, o valdyba — vykdymui; o valdybos vice-

pirm. J. Audėnas padarė pranešimą apie valdybos veiksmus.

V. Alksninio pranešime iškeltieji siūlymai perduoti išsamiau apsprauti ir suformuluoti Politinei-teisios komisijai. Tai pačiai komisijai perduotas išsamiau išnirti ir seimo iškeltasis sumanymas Vliko seimui šaukti kasmet kitoje vietoje. Dėl tarybos bei valdybos darbo tos komisijos pir-

Be žodžių...

Bronius Gediminas

33 METAI AMERIKOJE BUVO PAŠVĖSTI LIETUVAI...

Vienas iš Los Angeles mieste ir iš viso Kalifornijoje plačiai žinomų lietuvių, Bronius Gediminas, šiomis dienomis atšventė savotišką sukaktį — 33 metų lai-

mininkas išdėstė nuomonę, kad seimo pageidavimas tuo reikalu praktikoje ir vykdomas. Kaip pavyzdį, nurodė Vliko tarybos suformuluotą išvadą dėl laisvėje esančių lietuvių santykiavimo su Sovietijos nelaisvėje esančiais tautiečiais.

Valdybos vicepirmininkas J. Audėnas išdėstė Vliko valdybos susirūpinimą naujaisiais tarptautinės politikos vėjais, ypač nauju Sovietų Sąjungos skatinimu susitarti Europai dėl visiško jos saugumo ir Europoje bei Amerikoje (ypač bal. 9-10 vykusioj NATO konferencijojej Washingtono) bendrybiškai pasireiškiančių susidomėjimu Sovietijos siūlymais. Vliko valdyba prašė Politinę bei teisios komisiją skubiai parengti išsamų memorandumą, kuria-

(Nukelta į 2 psl.)

ko tarpą gyvenimo Amerikoje: balandžio 1 d. suėjo lygiai 33 metai kai Br. Gediminas grįžo Amerikon. Čia gimęs 1915 m. Br. Gediminas 1925 m. išvyko Lietuvon, kur gyveno iki 1936 m. Tada (1936 m.) jis grįžo Amerikon, apsigyveno Chicagoje. Čia greitai įsijungė į Antano Vanagaičio radijo valandėlės štabą, kuriame A. Vanagaičiui talkininkavo iki 1943 m. Tais metais dėdė Samas jį pašaukė kitoms pareigoms — ginti Ameriką ginklu — kuriose Br. Gediminas garbingai išbuvo iki 1946 m., generolo McArthur armijų sudėtyje, Pacifiko srities karo lauke. Grįžęs iš karo lauko — 1946 m. Br. Gediminas iš Chicagos persikėlė į Los Angeles, Calif., kur ir dabar tebegyvena. Nuo pat įsikūrimo aukštesniame Vakarų krante — Br. Gediminas ėmėsi lietuviško darbo jau esamose organizacijose, prisidedamas ir ten — kur matė reikalo steigiant naujas.

Jis didele dalimi prisidėjo prie Tautinės Sąjungos skyriaus steigimo ir jam pirmininkaudamas eilę metų — padėjo pagrindus tolesnei skyriaus veiklai, kol atsirado jaunesnių ir visuomeninėje veikloje dar nepavargusių talkininkų, galėjusių jį pakeisti. Br. Gediminas vienas iš stambesnių Dirvos rėmėjų aukomis, kai Dirva buvo paskelbusi vajų; jis yra vienas iš organizatorių gerai besilaikančio Lietuvių Bankelio (Lithuanian Credit Union), kur nuo pat įsteigimo (1962 m.) yra vienas iš vadovaujančiųjų narių, o taip pat yra vienas pagrindinių organizatorių Los Angeles Tautinių Namų pamatams, ant kurių Tautiniai Namai sėkmingai tebesilaiko nuo pat 1959 m. Šiuo metu — Br. Gediminas yra Tautinių Namų b-vės pirmininku.

Jo didžiausios pastangos ir ištekliai buvo nukreipta į lietuvišką radijo valandėlę, kurią kelių talkininkų

pagalba (J. Uždavinių ir kt.) 1952 m. įsteigus Br. Gediminas paskui virš 15 metų vienas ant savo pečių nešė jos sunkią piniginę našta. Bet, kai Br. Gediminas pavargo — valandėlė 1968 m. pabaigoje nutilo.

Ir tik neseniai — Los Angeles lietuviškoji radijo valandėlė, po didelių bendruomeninių pastangų, naujų žmonių vedama vėl atgijo ir reikia jai dėti vilties — kad laikysis mažiausia kitus 15 metų.

Gal Br. Gedimino 33 metų Amerikoje gyvenimo suktis nebūtų verta kokio dėmesio — lyginant su daugelio kitų čia gyvenančių lietuvių net ir ilgesniu laiko tarpu: bet... matykite, tie 33 metai Amerikoje buvo pašvęsti Lietuvai... (vb)

BUS PAGERBTAS KOMPOZITORIUS B. BUDRIŪNAS

Plačiai žinomas savo muzikine veikla kompozitorius Bronius Budriūnas yra laimėjęs PLB Valdybos skelbtame giesmių konkurse dvi premijas. LB Vakarų Apygarda, talkininkaujant šv. Kazimiero parapijos chorui, balandžio 26 d., 7 val. 30 min. parapijos salėje, organizuoja komp. B. Budriūno pagerbimą. Į šias iškilmes iš Clevelando atvyksta PLB Valdybos vykdomasis vicepirmininkas dr. Butkus, kuris komp. B. Budriūnui įteiks premijas.

Be oficialios pagerbimo dalies, kurioje komp. B. Budriūno kūrybą aptars rašytoja Alė Rūta-Arbienė, bus meninė programa laike kurios, be kitų kompozitoriaus sukurtų kūrinių, bus išpildytos ir premijuotos giesmės: "Lietuvio giesmė" pagal Putino žodžius ir "Mūsų žemė — Lietuva" pagal B. Brazdžionio žodžius.

Los Angeles ir apylinkių lietuviai kviečiami gausiai premijų įteikimo iškilmėse dalyvauti, atžymint šį reikšmingą kultūrinį įvykį. (im)

Kas nauja Pasaulyje

• **JAV gynybos ministras Laird** pareiškė, kad amerikiečiai savo kariuomenės iš Vietnamo neatitrauks, kol Saigonas nebus pajėgus pats priešą atremti. Washingtonas nesipriešintų komunistų dalyvavimui Saigono koalicinėje vyriausybėje, jei komunistai laimėtų laisvuose rinkimuose.

• **Šiaurės Airijoje** vyksta katalikų sukeltos kruvinos riaušės, kuriom malšinti iššaukta kariuomenė.

• **Egiptiečių** kariuomenė pirmą kartą po šešių mėnesių peržengė Suez kanalą ir užėmė izraeliečių postą, užmušant 20 izraelitų. Po dviejų valandų kautynių egiptiečiai atsitraukė.

• **Vietname** komunistai per pastarąsias 9 savaites prarado 31,000 karių. Šiuo metu jų ofensyva susilpnėjo.

• **Prie Korėjos** numušto amerikiečių lėktuvo ieškojimas sustabdytas. Buvo rasti tik dviejų įgulos narių laivonai ir lėktuvo dalis. Kiti įgulos nariai nesurasti. Prezidentas Nixonas įsakė karo laivams lydėti ateity panašaus tipo lėktuvus.

• **Prancūzijoje** ateinantį sekmadienį balsavimu bus nuspręsta, ar de Gaulle pasilikis valdžioje, ar ne. Kaip žinoma, su šiuo referendumu de Gaulle kelia ir pasitikėjimo klausimą. Jei prancūzai atmes jo siūlomas reformas, jis žada pasitraukti. Spėjama, kad už reformą pasisakys 52%.

• **Čekoslovakijoje** vietoj Dubček, partijos pirmuoju sekretoriumi paskirtas Maskvai patsidavėlis slovakas Gustav Husak, kuris iš pirmos dienos ėmėsi "valymo", areštuodamas tūkstančius asmenų. Prahos studentai kaltina naują vyriausybę šalies pardavimu.

• **Afrikos valstybių** atstovų suvažiavime Liberijoje, bandymas suvienyti Nigeriją ir sustabdyti Biafros kautynes nedavė rezultatų.

KODĖL ŠVIETIMO IR ŠEIMOS METAI?

Ryšium su 1969 metų pavadinimu švietimo ir šeimos metais Dirvos atstovas Kanadoje P. Bastys kreipėsi į Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Švietimo Tarybos pirmininką A. Rinkūną su keleta klausimu, kuris ma-loniai sutiko atsakydamas į juos pasidalyti su Dirvos skaitytojais.

— Kokie motyvai privedė prie paskelbimo specialių metų lietuvių švietimo ir šeimos reikalams? Ar to, kas iki šiol buvo daroma, nepakako?

— Jokių būdu negalima nuvertinti to, kas iki šiol, skaitant jau vien nuo 1944 metų, atlikta lietuvių šeimos ir lietuviškosios mokyklos išlaikymo srityse. Geras tuo reikalu pavyzdys yra kad ir lietuviškosios vargo mokyklos, dideliu pasišventimu sukurtos ir išlaikytos stovyklų laikais

VLIKO TARYBA POSĖDŽIAVO...

(Atkelta iš 1 ps.)

me turėtų būti įsakmiai atkreipiamas galimose Rytų-Vakarų blokų derybose dalyvausiančiųjų dėmesys į būtinumą nepamiršti Lietuvos bei Baltijos kraštų teisių politiniuose Europos santykiuose.

Be to, taryba buvo painformuota apie Vliko valdybos su Lietuvos Laisvės Komitetu numatytojo simpoziumo rengimą, apie Vliko valdybos rengiamą Politinį Jaunimo Seminarą birželio 7-8 d. New Yorke, į kurį kviečiami JAV ir Kanados lietuvių jaunimo organizacijų atstovai bei paskiri jaunuoliai, ir apie Vliko pirmininko dr. J. K. Valiūno dalyvavimą PLB valdybos posėdyje Clevelande kovo 11 d., kur, išrinkus naują PLB pirmininką, buvo aptarti Vliko — PLB bendradarbiavimo klausimai. Išryškinta, kad PLB pripažįsta rezistencinį Vliko pobūdį, jo vadovavimą politinei veiklai, ir kad Vliko organizacinės santvarkos klausimą PLB valdyba laiko Vliką sudarančių grupių reikalu.

Šiame Vliko tarybos posėdyje iš eilės pirmininkavo Algis Vedeckas (Ūkininkų S-gos atst.), sekretoriavo Tomas Sperauskas (LTS atst.).

Vokietijoje. Didžiojo mės šiuo metu turį daug daktarų bei kitų akademikų mūsų jaunimo tarpe, bet daugumas iš jų jau yra buvę gimnazistai ano meto liet. vargo gimnazijose Vokietijoje. Ir kas iš tų jaunuolių būtų buvę, jei tokių gimnazijų nebūtume sukūrę ir išlaikę? Tai tik vienas iš daugelio pavyzdžių. Jeigu šiuo metu rasta reikalo skelbti specialius liet. švietimo ir šeimos metus, tai tik dėl to, kad visam tam esminiam mūsų tautinio išsilaukimo išvežioje vežimui pradeda reikti naujo kuro, naujos paramos, dalinai ir naujų idėjų. Tai savotiškas prožektoriaus šviesos atkreipimas į visą lietuviškos išsilaukimo reikalą.

— Ar buvo priežasčių, kurios būtų kildžiusios skelbti liet. šeimos ir švietimo metus anksčiau? Kodėl su tuo reikalu laukta kone dvidešimt penkeris metus?

— Kliudančių priežasčių nebuvo, tačiau taip degančiai neįsijautė reikalo, kaip dabar. Anuo metu iš Lietuvos išvyko toks stambus mūsų inteligentijos potencialas, kad jo pakako ilgam laikui be ypatingų raginimų, pastangų bei studijų. Tačiau laikas palengva daro savo, ir daro mūsų nenau-dai. Senoji akademinė inteligentija palengva išmiršta. Į jos vietą ateina jaunesnioji karta, kuriai lietuviškoji šeima ir mokykla kelia naujų, laiko dvasios diktuojamų, problemų. Vis dėlto sutinku, kad liet. šeimos ir mokyklos metus reikėjo turėti bent dešimtmetį anksčiau. Daug dalykų, kuriuos galėjome atlikti tada, dabar jau nebegalime.

— Jau beveik trečdalis šių specialiųjų metų prabėgo. Kas per tą laiką padaryta?

— Nelaimingai pasitaikė, kad prieš šiemetams prasidedant turėjo įvykti Pasaulio Liet. Bendruomenės vadovybės persitvarkymas.

mas, susijęs su III PLB seimu. Kaip žinome, šis seimas įvyko pereitą rudenį. Kol naujieji organai perėmė pareigas ir įsitraukė į darbą, atėjo ir Kalėdos. Vis dėlto dar prieš Kalėdas PLB švietimo Taryba, kuriai pavestas šių metų programos organizavimas, paskelbė mokyklinius konkursus bei mokytojų atžymėjimo diplomais taisykles.

Toliau reikia nepamiršti, kad PLB švietimo Taryba, pagal konstituciją, yra tik planuojantis organas. Praktiškąjį darbą turėtų įvykdyti kraštų liet. švietimą tvarkantieji organai. Jie tą palengva ir daro, bent JA V-bėse, Kanadoje ir Australijoje.

— Ar Jums neatrodo, kad konkursai ir diplomai paliečia tik mažą visos problemos dalį?

— O taip. Visą eilę kitų projektų dėl jų platumo teks šiais metais tik pradėti. Vienas iš tokių projektų yra lietuviškosios mokyklos pervedimas į beskyrinę sistemą. Tuo tarpu šis projektas yra tik užuomazgoje: paskaitomis ir straipsniais stengiamasi mokytojus su tuo supažindinti ir tą naująjį kelią "įpiršti". Kitas didesnis projektas yra pradėtas JAV LB švietimo Tarybos. Tai periodinio žurnalo ar metrašio, skirto liet. šeimos ir mokyklos problemoms, leidimas. Pirmojo numerio tikimės jau šį pavasarį.

— Kokia yra pati sunkiausia problema?

— Sunkiausia problema, man atrodo, glūdi mūsų jaunose ir jauniausiose šeimose. Kai sakau "jaunos šeimos", turiu galvoje tas, kurios jau turi savo vaikus. Jauniausios šeimos yra ką tik susikūrusios. Ir vienu ir kitu atveju liet. bendruomenės ryšiai su tomis šeimomis silpnai. Specialią problemą sudaro ir vis daugėjančios mišrios šeimos. Jokių būdu nenoriu pasakyti, kad net ir pačios jauniausios šeimos, su gana negausiomis išimtimis, nebūtų lietuviškos. Savo viduje jos tebėra lietuviškos, tačiau mės stancijos užsida r y t i siauruose kelių šeimų rateliuose. Rasti ryšį tarp senųjų autoritetų ir jaunųjų šeimų ratelių yra vienas svarbiausių ir bene sunkiausių šio meto uždavinių.

— Kas tuo reikalu manoma daryti?

— Iš centrų svarbiausias uždavinys čia priklauso spausdintam žodžiui, pirmoje eilėje mūsų periodikai. Toji periodika į jaunąsias šeimas dar ateina, ir yra skaitoma. Reikėtų tik kad straipsniai tuo reikalu būtų neilgi ir konkretūs. Sveikintinas reiškinys yra ir jau spaudai paruošta antroji laida V. Čižiūno veikalo

KODĖL Į AUSTRALIJĄ?

Nepersenai vienoj Dirvoj St. Gečas aprašė N. Meksikos — Roswell miestelio apylinkes kaip patogią vietovę pensininkams apsigyventi, patardamas nuvykt apsižvalgyt, ir jei tinka apsigyventi.

Dabar Vl. Radzevičius giria Australiją, kad ten du lietuviai iš JAV užpirkę namus ir sulaukę pensininko amžiaus nusikels gyventi.

Australijos valdžia baltiems yra palanki, teikia daug lengvatų, nori kad kuo daugiau baltosios padermės žmonių ten apsigyventų, o derlingos žemės ten yra apšėdai. Gal būtų, kad sąlygos ten palankios. Gal net ir lietuvių ten pakan-kamai yra. Bet toli nuo jau žinomesnių žemynų ir nuo gimtinės Lietuvos.

N. Meksika arčiau negu Australija, beveik "namie" bet ir čia atokiai kur su lietuviams kasdien sueinam pasikalbėt, pajukaut ar pasiginčyt dėl tikiybės ar valdžios politikų. Senimas daugiau sėslus, gal kiek sutinęs bastytis, ir daugiau prie savo tautos žmonių prisirišęs. Senam ne taip norisi ir sekasi prie naujos aplinkos prisitaikinti, kaip jaunam.

Jei jau kam blunka vil-tis atgauti Lietuvai laisvę ir ten sugrįžti, tai geriau likti tose vietovėse kur daugiau lietuvių apsigyvenę.

Gal Australijoje, kaip ir N. Meksikoje tikrai yra gerų, palankių vietovių apsigyvenimui, tik ten nenusikels daug lietuvių, o keltas nusikėlus, kad ir geriausiais norais negalės lietuviškai reikš-tis, nenuramins ilgesio prie viso ko lietuviai susibūrę, kad ir svetur gyveną ką jaučia, moka, parodo.

Yra tokių kurie sako-

"Tautinis auklėjimas šeimoje". Šioji laida vadinsis "Seima lietuvių bendruomenėje".

Pagrindinis svoris čia priklauso bendruomenės apylinkėms, parapijoms ir kitiems vietiniams junginiams. Vis dėlto, ir čia nesijūlytumėm griaudenimui ir pamokslų. Vietoje to — ruošime jaunosioms šeimoms seminarus, diskusijas ir ypač joms specialiai skirtas, kad ir trumpas va-saros stovyklas.

Pavasarijantis New Yorkas

Vyt. Maželio nuotrauka

si: "man vistiek kokios tautos nebūtų, aš susikalbu". Tokie patys sau meluoja. Jie susikalba kasdieniais gyvenimo reikalais: koks oras, ką kur pirka, kiek mokėjai ir kt. Bet ne iš pra-eities, ne iš toliau, lieka nebyliais. Tik mokyti vienos mokslo šakos "specialistai" susikalba tam tikro srity.

Taip aš jaučiu, supran-tu. Nepeikiu jei kas kviečia kitur vykti apsi-gyventi, mat kiekvienam norisi, kad daugiau lietuvių atvyktų.

Anis Rukas

NEW BRITAIN

LOJALUMO PARADAS CONNECTICUTE

Gegužės 4 d., sekmadienį, 1:30 val. p. p., New Britai-no gatvėmis pajudės 17-sis Lojalumo Dienos paradas. "Jūsų puikiu pasirodymu pernykščiam parade Hartforde galėjo didžiulis kiekvienas amerikietis", — pabrėžė parado komiteto pirmininkas kvietime lietuviams. Connecticuto lietuvių kvietimą priėmė.

Lietuvių dalyvavimą valstijos mastu organizuoja ir koordinuoja LB Apygardos valdyba, surikiavimą ir tvarką pasiėmė Hartfordo ir Waterburio ramovėnai, v a d o v a u j a n t h a r t f o r d i š k i a m s. Ruoštis pradėta jau nuo kovo 3 dienos. Įvyku-

siame tarporganizaciniame pasitarime, Waterburyje, dalyvavo įvairių vietovių LB, ALT, skautų, skautų, moterų ir kitų organizacijų atstovai, bei naujasis šv. Juozapo parapijos klebonas kun. Jurgis Vilčiauskas.

Posėdis apsvairstė ir priėmė lietuvių dalyvavimo projektą bei pasiskirstė parengiamaisiais darbais. Organizacijos ir pavieniai — visi ir visokio amžiaus Connecticuto lietuviai ir lietu-vės, gimę Amerikoje ar atvykę, kviečiami šiame parade gausiai dalyvauti, kur sumirgės mūsų tautiniai rūbai, suplevėsuos mūsų lietuviškos ir organizacijų vėliavos, ir kur mes visi galėsime pagerbti žvaigždėtąją Amerikos vėliavą, kurią Lietuvos okupantas stengiasi paniekinti net pačios Amerikos žemėje. Lietuvių divizija žygiuos ne kurios vienos ar kelių organizacijų vardu, bet kaip Connecticuto Lietuviai.

JAV LB Connecticuto Apygardos Valdyba

GRAŽI IR VERTINGA DOVANA

Vyriški šveicariški HY MOSER 18 karatų aukso, 25 akmenų, automatiški, kalendorius, incabloc laikrodžiai, naujausios gamybos ir mados, parduodami labai žemomis kainomis su garantija. Dėl katalogų ir kitų informacijų rašyti:

S. V. STARAS — IMPORTER, 23 Mendon St., Worcester, Mass. 01604

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Masinos vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

Viesėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAŽEIK

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

K a i n o s ž e m o s — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

PETKUS

LAI DOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRY S MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVATHE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week
every Wednesday and Friday
by American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpius.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.
Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

Redaktorius Vytautas Gedgaudas.

Reikalų vedėjas Kazys S. Karpius.

Straipsniai, išskyrus vedamuosius, reiškia jų autorių
nuomonę.

Tautinis brendimas

Žmogaus tautinis brendimas nėra kažkoks atsitiktinas dalykas. Tai yra veiksnys tų aplinkybių, kurios sudaro tautą. Taigi žmogus kaip tautietis gimsta iš tautos. Nuosekliai tarant, tauta savo narius netik gimdo, bet kartu sudaro ir būtinas sąlygas jiems būti ir veikti. Todėl žmogus pilnutine prasme, konkretus ir kūrybingas gali gyvuoti tautoje. Tauta yra pirmą kartą šaltinis, iš kurio žmogus semia savo darbams gyvybės. Todėl suprantama, kad patys didieji žmonių genijai buvo sykiu ir patys tobulieji savo tautos reišėjai. Nes jų veikaluose atsispindi ryškūs tautiniai pradai tobulai suderinti su visuotinėmis idėjomis.

W. Saueris sako, "kad tautos nariai kyla iš sveikų tautos jėgų. Tik čia jie yra gyvi, tik čia jie išsiskiria, kaip medis savo krašto žemėje. Jis miršta, jei jis yra perkeltas į svetimos šalies žemę".

Gražus žodis tėvynė. Juo išreiškiama tai, kas kiekvienam žmogui yra kilnu ir šventa, už ką daugumą žmonių nesi-gaili paaukoti to brangiausio pasaulio turto — gyvybės. Laimingi ir džiaugiasi tie, kurie gali kvėpuoti laisvos tėvynės oru, girdėti gimtųjų miškų ošimą, paukščių čiulbėjimą, ir prisilgti bei neramūs tie, kuriems lemta tik mintimis nuskristi į gimtosios tėviškos namus...

Jei kiek žvilgtelsim į istoriją, tai pamatysime, kad tėvynės meilė ruse no kiekvieno širdyje senovės, vidurinių amžių ir taip pat šiais naujais laikais. Taip buvo, taip yra ir taip bus, nes tas yra įgimta ir žmoniška. Juk kiekvieno padoraus žmogaus troškimas ir laimė matyti savąją tėvynę laisvą ir nepriklaus-

somą. Ir jei klastingas priešas išveržia kada į gimtąjį kraštą, naikindamas turtą, kankindamas moteris, vaikus, žudydamas vyrus, tai kiekvienas supasiryzimu širdyje, su dideliu ryžtu ejo ir eis ginti savo tėvynės. Tad aukoti savo gyvybę tėvynės gerovei yra didžiausia auka, kokios iš žmogaus begalima reikalauti.

Tėvynė yra mylimas dėl to, kad ji yra didelė, graži, turtinga, kultūringa ar turinti garsią praeitį. Kartais suvargusi ir sunykusi tauta gali būti net labiau mylima, negu turtinga, išsiplėtusi. Goethe sakys: "Juo blogesnis kraštas, tuo didesni patriotai". Tiesa, su patriotizmu yra glaudžiai susijęs gerėjimas savo gimtųjų kraštu ir didžiavimas savo tauta. Bet ne šitas gerėjimas ir didžiavimas gimdo meilę. Tik tėvynės bei tautos meilė gimdo gerėjimą ir didžiavimąsi.

Iš kitos pusės tėvynės meilė yra ne tik džiaugsmas, vadinasi, ramus gerėjimas jos buvimu, bet ir pastangos ją tobulinti ir ryžtas pačiam žmogui tobulėti, kad jis būtų vertas to, ką myli. Kur yra tikra meilė, ten nestinga garbingų žygių ir nenuilstamo veikimo. Meilė judina saulę ir žvaigždes — sako Dante. Todėl patriotizmas, kaip meilė nėra tik jausmas, bet stiprus kūrybos akstinas. Kam to trūksta, kam tėvynės meilė yra tik pragyvenimas, tai patriotizmas nėra nei tikras, nei gilus, nei pastovus. Tikrosios tėvynės meilės vardan yra vykdomi nuostabūs mokslo, meno, dorovės ir šventumo žygiai.

Mūsų tauta yra daug iškentėjusi vargo raišmių. Slėgė ją nuolatiniai karai su išbrovėliais, il-gus metus kankino lietu-

Lietuvos žydai šoko ginti Maskvą...

Praėjusių metų spalio mėnesį Amerikoje buvo paskleistas Lietuvoje gyvenančių "komunistų ir nepartinių žydų inteligentijos atstovų" Sniečkui rašyto laiško lietuviškas tekstas ir jo vertimas į anglų kalbą. Remdamasis to laiško turiniu, THE NEW YORK TIMES spalio 30 d. paskelbė straipsnį, kuriame buvo tvirtinama, esą, Lietuvos žydai prašosi išleisti emigruoti į Izraelį, kadangi Lietuvoje pakilusi antisemitizmo banga ir žydai ten esą tik niekinami ir skriaudžiami.

Ryškesnės to laiško ištraukos su pastabomis, pateiktos ELTOS Informacijų, buvo skelbtos ir lietuvių laikraščiuose praėjusio lapkričio vidury bei pabaigoje. Iš to laiško teksto buvo aišku, kad jo autoriai daugiausia Maskvą kaltina dėl žydų skriaudimo, ir kad tik dėl Maskvos spaudos užimtos pozicijos laikas ir iš lietuvių susigundęs iš žydo pasityti ar kitaip parodyti jam nepalankumą. Bet iš NYT straipsnio atrodė, lyg tame laiške vien lie-

tuviai būtų buvę kaltinama žydų skriaudimu.

Čia lietuvių vardą užsienio žydų akyse ir šoki ginti aštuoni žydai, išmūs komunistai, dabartiniais laikais užimančios aukštas pozicijas Lietuvoje. Būtent: S. Atamukas, buvęs pogrindinis komjaunuolis, buvęs "lietuvių" divizijos raudonarmietis, dabar "revoliucijos istorikas" vyresnysis dėstytojas partijos mokykloje, todėl angliškai tituluojasi "asistant professor". Z. Borkumas, respublikinės valdžios kanceliarijos skyriaus vedėjas, nežymi figūra (net enciklopedijon neįtraukta), bet iš angliško titulo sprendžiantiems galys atrodyti svarbus pareigūnas, nes vadinasi "ministrų tarybos departamento galva"... K. Glikas, pavyzdinio kolchozo pirmininkas Šakių apylinkėje, "socializmo darbo didvyris", bene specialiai šiam atvejui prisipažinęs esąs žydas, nes šiaip jau tuo nesigarsina, net ir vardu nežydišku vadinasi (Kostas). M. Dulmanas — statybos "Deputy Minister". E. Jacovskis — vėl "departamento galva" vyriausio sovieto raštinė. G. Užpalis (pasikeitęs pavardę) — kompartijos inspektorius. V. Vilenskis, pulkininkas. Ir žinoma, G. Zimanas — "editor-in-chief". Visi jie aną žydų grupės laišką pavadino "nepagrįstą kaltinimu prieš lietuvių tautą". Jie visiparašė laišką į NYT, kuriame, žinoma, parodė didelį susirūpinimą bolševikinės sistemos, ne lietuvių tautos garbe. Aiškino, kad Maskva priešinas tik prieš tam tikrą (antiara-bišką) Izraelio politiką, o ne prieš žydus. Apie žydų kultūrinio reiškimosi visišką suvaržymą (likvidavimą) Sovietijoje, dabar ir Lietuvoje, šie žydų atstovai ne neužsiminė, ir laiške minėtų nusiskundimų neigti ne nemėgino. Tik jie įrodinėjo, kad žydai komunistai taip kaip Rusijoje, taip ir Lietuvoje tebesilaiko ko puikiausiai ir daugeliu požiūriu geriau už kitus. Jie tebetvirtina, kad Lietuvoje esą 25,000 žydų, apie 0.8% visų Lietuvos gyventojų. (Šie duomenys yra jau 10 metų amžiaus — 1959 m. surašymo). Laiške irgi buvo minėta, kad Lietuvoje 25,000 žydų, bet tuo pačiu metu buvo tvirtina-

ma, kad Vilniuje jų esą 10%, o tai būtų vien Vilniuje daugiau kaip 30 tūkstančių žydų... Atrodo, kad vieni ir kiti statistika operuoja "iš akies". Bet svarbiausia — vieni ir kiti kalba ne apie tuos pačius žydų rūpesčius, gal net ne apie tuos pačius žydus.

Atamuko — Zimano aštuoniukė, pavyzdžiui, tvirtina, kad, nors žydų Lietuvoje yra mažiau kaip vienas nuošimtis (0.8%), tarp aukštųjų mokslo baigusiujų Lietuvos gyventojų esą 4.1% žydų. Aukštųjų mokyklų studentų esą 4.4% žydų.

Kadangi, anot oficialių (1966-67 m.) statistikos duomenų aukštosiose mokyklose dabar studijuoja 155 iš kiekvienos dešimties tūkstan-

čių Lietuvos gyventojų (1.55%) arba 50,700, tai žydų studentų esama (tais metais būta) 2,230 arba 892 iš dešimties tūkstančių (8.92%) Lietuvoje gyvenančių (statistikos žymimų) žydų. Vadinasi žydai aukštąjį mokslo Lietuvos pasiekia beveik šešis kartus "tirščiau", negu lietuviai ar kiti. Bet anoniminė žydų grupė, kuri skundėsi Sniečkui, vis tiek pasilieka teisi, nes toji palyginti gausi žydų studentija, kaip žydai, yra likę beraščiai, alfabetai, nes neturėjo galimybės (nebent slapta) išmokyti nei skaityti, nei rašyti žydiškai: jie neturi teisės to mokyti net privačiose šeštadieninėse mokyklose...

(Nukelta į 4 psl.)

ŠIS BEI TAS

● Mūsų kultūros kėlėjai, protarpiais vis padejuodami dėl visuomenės permenko dėmesio savai knygai, ypač grožinei raštijai, dažniausia tebekalba — apie knygų pirkimą. Girdi, juk jau pajėgiame, pinigų nestokojame, tad kodėl neperkame? Lyg visą tikslą tebutų — "kad leidyklos pajėgtų išsilaikyti, kad rašytojui būtų ne vien tuščias aciu pasakyta, bet ir minimalus honoraras sumokėtas". Tur būt, čia ir yra mūsų knygų menko plitimo nesėkmė, kad ir patys jos pasiūlytojai žiūri bizniškai: svarbu išpirkti leidinius, ir tuomet bus gerai — leidykloms nauda ir autoriams bus honoraro... O per 20 metų visiškai nieko nedaryta, kad mūsų visuomenė išmokyta džiaugtis knygų turiniu, kad pasiilgtų naujų knygų, kad kiekvienas išsiugdytų savitą nuomonę liet. dailiajai literatūrai mėgti ir vertinti. Taigi, reikia, kad tautiečiai tapę tikrais knygų gerbėjais, o ne vien iš pareigos palaikytojais, pinigų aukotojais. Kolei savo grožinės kūrybos knygą pirkti tebus tautinė pareiga arba auka, o ne nuširdus džiaugsmas bei kultūrinė asmens būtinybė, tol mūsų knyga sunkiai vegetuos. Ar nereiktų LB šviet. Tarybai paieškoti kokio nors rakto šiam klausimui?

● Artėjant vasarai, daugelis iš mūsų (ypač Chicago — Detroito — Clevelando trikampio) ruošiasi pakeliauti šen ten, sykiu kai kas ieško tinkamesnės vietos apsigyventi (ypač vyresnieji bei pensininkai). Regis, dairydami švelnesnio ar sveikesnio klimato bei geresnės aplinkos, mes dabar ruošiamės dar kartą išsibarstyti po "plačiąją Ameriką". Be to, didmiesčiuose-pramonės dūmuose ir rasinių bei kitokių riaušių netvarkoje — nevienam įkyrėjo, ir norisi nutūpti kur jaukesniame, švaresniame kampelyje. Tačiau linkimas išsklisti po didžiąsias Amerikos erdves yra kenksmingas ne tik mūsų tautinei gyvybei, bet — ir sau patiems didžiai nuostolingas. Didiesniuose lietuvių telkiniuose vis dėlto gyventi daug įdomiau ir linksniau, nes vyksta nuolatinis kultūrinis judėjimas, veikia įvairių draugijų, ruošiami koncertai ir kitoki subvymai, buriamasi draugienės prie savų pamaldų, kuriasi mokyklėlės — žodžiu, pulsuoja šiekai visuomeniškas, turingas savas gyvenimas. O įsisėdus kur vienam ar vos keliom šeimom — mes išsyk dingstame tautinei gyvybei, be to, ir patys įklimpstame į beprasmių nuobodį, sustingimą. Juk ne vien duona žmogus gyvas. Tad labai ap-svarstytina, ar verta tuoj gundyti pirmo šauklio reklaminiu balsu apie "geriausio klimato patogiausias sąlygas" kur nors toli nuo saviškių?

● Vyresnieji ir pensininkai lig šiol maždaug kreipė akis į dvi vietas: Floridą ir Kaliforniją. Abi turi labai gerų pusių, o antroji, tur būt, net geresnė klimatu (ir vietų pasirinkimu) tik — tololai nuo kitų centrų. Abiejose yra jau gausios lietuvių kolonijos su draugijom, sąlėm, nuolatinėm sueigom bei pramogom. Tad vertėtų jose mums ir telktis, o ne barstyti bet kur vienišais naujakuriais. Ypač dėmesys kreiptinas į Kaliforniją, nes ten, kiek žinoma, ir klimatas geras net pasirinkimui — nuo vėsesnio šiaurėje, ligi visai sausai šilto pietuose. Didis įvairumas vietovių — didmiesčių, miestelių, kurortų, kaimų dykumose ar jūros pakrasty — leidžia rinktis ne tik klimatą, bet ir darbus bei jaukesnę aplinkumą pagal skonį. Jei L. Angeles, San Diego ar San Francisco baido didmiesčio triukšmą bei smogą, tai plačiose apylinkių erdvėse galima ir to išvengti, o automobiliu — lengvai pasiekti lietuviški parengimai bei pramogos, pamaldos, tautiniai minėjimai ir kt.

● Gal būt, itin dėmesio vertos yra S. Francisco apylinkės, kur nedideliuose miesteliuose labai švarus, sveikas oras, klimatas ne taip aštriai sausas, kaip pietuose, o lietuvių jau irgi gana gausiai gyvenama. Tik tai dar jie negana stipriai susiorganizavę, tačiau jau gerai veikia LB skyrius, būna tautiniai suėjimai, yra nuolatinis lietuvis kunigas. O didžioji Los Angeles lietuvių kolonija neper-toliausia, dažnai bendraujama, pagelbima ruošiant koncertus ir t.t. Tad jei kas įvertina tautinio bendravimo ir savos kultūros laikymosi prasmę, sykiu gali rasti ir patį idealiausią Amerikos klimatą, taip pat — lengvai randami ir visokiausi darbai neper-toliosiose esančiuose pramonės centruose. Atrodo, ne vien pensininkams ar vyresniems, bet ir jaunavedžiams suktis naują gyvenimo gūžtą gali būti pati tinkamiausia vieta.

Šiaurėn nuo Kalifornijos, Oregone, irgi jau yra lietuvių, o klimatas, sakoma yra labai panašus į Lietuvos, tik tai gerokai švelnesnis, šiltesnis.

Skirpstas

PLANINGAS TAUPYMAS

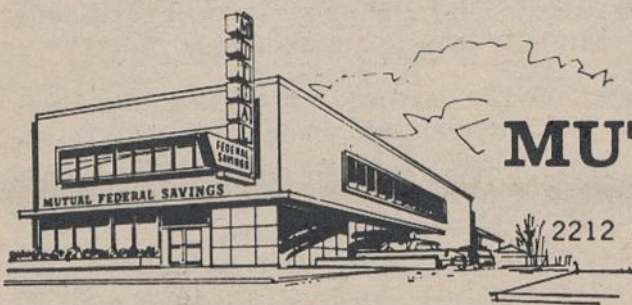
4^{3/4}%Metinis dividendas mokamas už
indėlius taupymo knygutėse.MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

5%

Mokamas už vieno metų taupymo
laktus nuo išdavimo datos.
(\$5,000.00 ar daugiau, įdedant po \$500.00)5^{1/4}%Mokamas už vieno metų taupymo
laktus nuo išdavimo datos.
(\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)**MUTUAL Federal SAVINGS**

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

GINTARO KELIU (1)

LIAUDUVIŲ SKRIBOS PROFILIS:
ČESLOVAS GEDGAUDAS

Medžiotojas ir istorikas pagrįdė vienas nuo kito nedaug skiriasi. Abiems reikia instinktyvios pojautos, budrumo, atsargumo, aplinkos pažinimo, jausmų aštrumo ir kantrybės bei pasišventimo.

Gi jų medžioklės įrankiai skiriasi: medžiotojui reikiagero šautuvo ir sauso parako, o istorikui būtinas gilus ir platus išsilavinimas, apsiskaitymas, logiškas protas ir gera atmintis.

Česlovas Gedgaudas istorikas ir medžiotojas, turi visas tas savybes. Jis jaunas būdamas medžiojo gimtosios Žemaitijos miškuose ir tą medžioklę, sakytumėm,

V. R. PLUKAS

tebetėsia istorijos faktuose Lietuvos tautos kilmės beišskodamas ir, jo žodžiais tariant, lietuvišku dinamitu bando sukelti bangas užmigusiame Lietuvos ir lietuvių praeities tvenkinyje.

Jau iš mažens jis buvo palinkęs skaityti istorinius veikalus. Apsčiai jų buvo tėvų dvare prie Šaltuonos upės, netoli Eržvilko, Tauragės apskrityje.

Jo tėvas Mykolas Gedgaudas, lietuvių gudelga, savanoris - kūrėjas ir Nepriklausomos Lietuvos artilerijos įkūrėjas, įdiegė jaunam sūnui pirmus tautinio sąmoningumo, pilietinio pareigingumo ir lietuvių istorijos meilės pradus.

Po pradinio ir vidurinio mokslo Lietuvoje, Česlovas baigė gimnaziją pas vienuolius Oratorionus Nicoje, Prancūzijoje. Jo bendramoksliais tarp kitų buvo Monako princas Rainier, Vietnamo valdovas Bao Dai ir įžymusis prancūzų aktorius - autorius Noel-Noel.

Studijas tęsė Politinių Mokslų Institute Paryžiuje, lygiagrečiai studijuodamas Sorbonnos Universitete senųjų kalbų institute, o meno istorijos studijas gilino Louvro muziejuje.

Gedgaudas studijavo senovės slavų, persų, heitų, sanskrito, eskuumbrų ir, žinoma, lotynų ir graikų kalbas. Iš modernių jis dar žino prancūzų, anglų, italų, ispanų, rusų, serbų, čekų ir bulgarų kalbas.

Jo nepaprasta atmintis, be abejo, jam daug padėjo ir studijose ir kalbų moksluose. Kartais tik peržvelgęs puslapį, Česlovas jau "išmoka" ir antrą kartą skaityti jam nebereikia.

Baigęs studijas Paryžiuje 1930 metais jis grį-

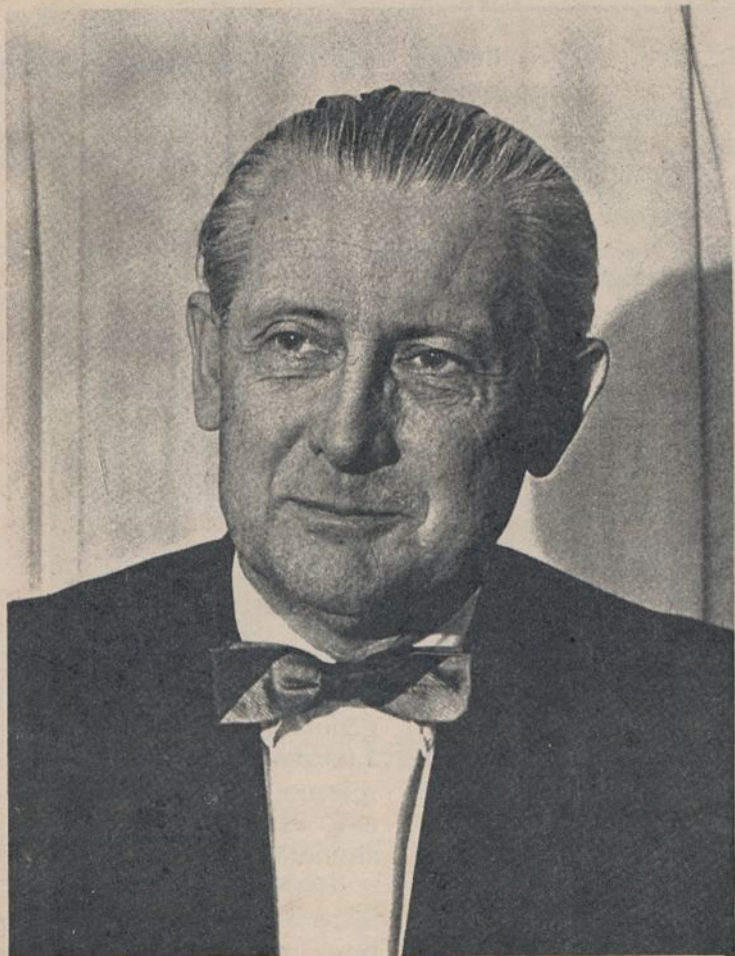
žo į Lietuvą parsiveždamas diplomus ir džiova.

-- Teko pora metų išsėtis Zarasų pušynuose pas dėdę teisėją Zinkevičių. Ten tuo laiku "atsitiktinai atostogavo" ir Augustinas Voldemaras. Jis rašė istoriniai - politinę knygą apie Lietuvos problemas, -- pasakoja Česlovas Gedgaudas, -- ir pas mus buvo beveik kasdienis svečias. Su juo man tekdavo plačiai kalbėtis istorinėmis temomis aplamai ir ypač apie lietuvių tautos praeitį ir dabartį. Tie pašnekesiai buvo man labai vertingi ir paryškino lietuvių tautos kilmės ieškimo būtinumą ir svarbą.

Gedgaudas nemini fakto, kad ji su Voldemaru rišo ne vien tik pokalbių temų bendrumas, bet ir abiejų gilus intelektas, bei daugelio kalbų mokėjimas.

Nugalėjęs džiova, Gedgaudas buvo paskirtas raštinės vedėju Lietuvos Pasiuntinybėn Romoje, 1938 metais grąžintas į Užsienių Reikalų Ministerijos administracijos skyrių Kaune, o Vilniui sugrįžus, paskirtas ypatingiems reikalams valdininku, vėliau Protokolo Šefo pavaduotoju. P. Blavieščiūnui nuolat sirguliuojant, jam teko visa pareigų atsakomybė.

-- O taip, -- grįždamas mintimis į pirmosios raudonosios okupacijos laikotarpį sako Gedgaudas, -- susirinkom paskutinį kartą uždėti vainiką ant nežinomo Kareivio kapo. Suskaičiavau: dalyvavo 48 žmonės. Vėliau komunistų partija mus iš Žemės Banko patalpų išvarė. Perkėlėme savo raštinę ir bylas į Latvių pasiuntinybės patalpas. Ten ir miegodavau jas saugodamas. Mat vis dar mėginome veikti nepriklausomai.

Česlovas Gedgaudas.

V. R. Pluko nuotrauka

Po karo atsידūręs jam taip gerai pažįstamame Paryžiuje jis gavo darbą Prancūzų Ministerijų Kabineto konfidencialių vertimų skyriuje, vėl tęsė studijas Sorbonnoje ir septynerius metus ruošė tezę apie Vizigotus daktaro laipsniui igyti.

-- Jos taip ir nebajiau -- apgailėstaudamas tęsia Česlovas, -- nes atėjo eilė vykti į Jungtines Amerikos Valstybes.

Jo gyvenimo draugė ir bendrakerleivė Elena Kazlauskaitė - Gedgaudienė, dvidešimt septynerius metus besidalinanti bendro gyvenimo džiaugsmu ir rūpesčiais, Lietuvoje buvo gerai pažįstama ir vertinama. Kauno Miesto Savivaldybės sekretorė ir visada aktyvi lietuvių rateliuose. Ji, studijavusi istoriją Vytauto Didžiojo Universitete Kaune, suprato ir inspiravo savo vyrą neužmesti Lietuvos praeities studijų.

-- Dažnai su Česlovu padiskutuoju viena ar kitą klausimą, pirm negu jo straipsnis pasiekia Dirvą, -- sako ji.

Neperseniausiai, visuomet aktyvų Česlovą pristabdė širdies priepuolis su nelabai malon-

iais bet neišvengiamais medžiaginiais ir kitokiais šėšėliais. Jų pasekmėje teko jam daug kame pakeisti gyvenimo būdą ir įpročius.

Iš Gedgaudų rezidencijos Santa Monikoje beveik galima girdėti Pacifiko bangų šniokštimą. Čia pat ir lauko teniso aikštės, kuriose Gedgaudų sūnus retai sutikdavo lygiavertį priešininką. Už pasižymėjimą tenise ne viena taurė puošia sūnų knygų lentynas.

-- Vyresnysis, Algirdas, -- sako Gedgaudienė, -- atkariavęs Vietnamą, tęsia studijas universitete, gi jaunesnysis Vytautas dar šiuo metu atlieka karinę prievolę.

Kaip asmenį Česlovą Gedgaudą būtų geriausia apibūdinti pavadinant jį "geru žmogumi". Jis mėgsta taip vadinti lietuvių ūkininkus, kurie, jo nuomone, visais laikais mylėjo mūsų žemę ir teisybę. Tas savybes jis laiko svarbiausiu faktoriumi mūsų tautos tęstinume ir atsparume.

Romantikas, realistas, sapnuotojas, mintytojas, darbuotojas, sportininkas, patriotas ir kuklus džentelmenas, pavyz-

dingas vyras ir tėvas. Nors jo kieme palmės ir bananai auga, jis dar ir dabar dažnai tebegyvena mintyse Žemaitijos grožio apsuptas; paskęsta jos nuotaikose, braidžioja mintyse per voratinklius nuraizgiotus rugienojus, žuvauja Šaltuonos vandenyse ir upėtakiuose. Jam Žemaitijos miškai ir po šiai dienai yra šventai slaptingi ir šnabžda apie Lizdeikos vaidilučių grožiar žynės Akirūnės pranašystes Perkūno Šventykloje.

Vienas nuotykis Česlovo Gedgaudo jaunystėje yra palikęs jam neišdildomai įbrėžtas jo atmintyje gražiausiai tikty jo asmens apibraižai: dar ir šiandieną sau nedovanoja, kad jis gimtame dvare nušovė lietuviškų padangių viešpatį -- didelį arą, kuris per dažnai mėgdavo sukrėsti dvaro paukštyno ramybę.

Gal būtų, to aro didybės padangėse vizija tėviškės laukuose prie Šaltuonos dar ir po šiai dienai pasamoneje inspiroja Česlovą skraidyti aru Lietuvių tautos kilmės beišskant.

(Pabaiga kitame nr.)

HELP WANTED MALE

DRAFTSMAN

Several years of detailing and minor layouts experience required on special machinery and conveyor type equipment. Full range of benefits and excellent working conditions.

PERSONNEL OFFICE

THE UDYLYTE CORP.

21441 HOOVER
WARREN, MICHIGAN
Equal Opportunity Employer
(27-33)

WANTED AT ONCE
JOURNEYMENor
1ST CLASS SKILLED
MACHINISTS

HORIZONTAL BORING MILL
RADIAL DRILL PRESS
ENGINE LATHE OPERATORS
Also Trainees for general machine shop. Must be able to set up machines and operate. 1st and 2nd shift.
RIDGE MACHINE CO.
5325 W. 130 267-3535
CLEVELAND, OHIO
An Equal Opportunity Employer
(30-32)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

J. GLIAUDA

ŽAIZDRE

PIRMĄJĄ PREMIJĄ LAIMĖJUSI DIRVOS KONKURSE
NOVELĖ

(4)

Bet jo dvasioje tartum užtvankai atkėlė sklęčius, ir intrigos painumas, paslapties mistika -- viskas dingo. Atėjo realybė ir tarė: taip. Jėginga, apmaudingos valios kupina moteris palietė jo ranką.

-- Ta operacija mano meilės sąlyga, -- pareiškė Ilma. Dar daugiau -- mano sutikimo sąlyga. -- Mūsų meilės sąlyga, -- sušnabždėjo Kasputis.

Staiga profesionalo tonu jis užpylė Ilmą klausimais:

-- Plėstinė žaida?

-- Taip atrodo.

-- Kraujinga?

-- Manau yra vidaus kraujoplūdis.

-- Ar kulka erzina?

-- Jis skundžiasi. Dažnai netenka sąmonės.

-- Aišku, kulka provokuoja vidaus kraujavimą. Temperatūra?

-- Aukšta.

-- Jeigu infekcija, tai gresia peritonitas.

Kasputis sukūrė vaizduotėje visą operacijos padėtį. Jis juto po pirštais, kaip atsiskleidžia pilvo plėvė. Kaip žnyplės ir pincetas užčiuopia kulka. Kaip zondas, žirklės ir lancetas, ir skalpelis varatos pirštuose. Kraujuoti tamponai, siūlės arabeskas...

-- Palata numeris trečias, -- jis pasakė, kaip sapne. -- Atskiras kambarėlis. Tuščias. Ten bus paranku operuoti.

Tik dabar jis pamatė Ilmos veide baimingą šviesą.

-- Bet ligonis nelegalus, -- sušnibždėjo Ilma. -- Juk tai rizika. Tai žaismas su likimu, su gyvenimu.

-- Aišku taip, -- Kasputis sutiko. -- Viskas yra žaismas, kaip šachmatų lentoj. Tapkime vaikais, žaiskime. Remsimės galimybių teorija: gal būtų, taip, gal būtų, kitaip. Pasitikėjimo sąlyga. Mano meilės laidas. Ilma, ar tiki mano meile?

-- O brangusis, -- ji teištare.

Daktaras kūrė planą:

-- Nei Viktė, nei kas kitas negali įžengti į tą kambarį. Paslaptis. Ne, to bus per daug. Infekcija? Taip. Gimdyvė? Taip, užkrečiama gimdyvė, Ilma, -- jis jau šyptelėjo, netekėjusi gimdyvė. Taip? Abortas? Dar geriau. Atsakysime už nelegalų abortą, jeigu žaismas taps nebežaismu.

-- O, gydytojau, -- iš krūtinės gilumos ištare Ilma.

-- Mano meilės sąlyga, Ilma, pasitikėjimo galia.

Ir dabar, lyg atsigavęs, pagautas rizikos istorijos, Kasputis stebėjo Ilmą su vyresnio pranašumu, su pokšto šypsniu ant savo plačių ir minkštų lūpų. Jam buvo nauja, jam buvo nepaprastybė, jam buvo pasaka, kad ši buriančiai graži moteris tokiomis dievinančiomis akimis myluoja jo platų, nedailų, bobišką veidą.

Staiga Ilma apkabino jį, prisiglaudė prie jo stambaus liemens ir, pakėlus veidą aukštyn, pabučiojo jį į pat lūpas.

Jos lūpos buvo stangrios ir karštos; pro jos bučinį jis pajuto stiprų jos dantų išspaudą.

Ilma išniro iš Kaspučio beužsiskleidžiančio glėbio.

Sutikęs koridoriuje Viktulę, Kasputis pasiūlė jai išeitinį laiką iki vakaro. Ji džiugiai priėmė pasiūlymą. Iš jos akių Kasputis matė, kad sesuo laikė tai savo užkariauta privilegija.

Apie pusvalandį Kasputis laukė atsiskleidžiančio įvykio. Užsidėjo operacinį chalata, paruošė paketą su dezinfekcinėmis pirštinėmis. Pro spintelės stiklą grąšiai ir šaltai spindėjo nikeliuotais sidabrais būtiniausi operaciniai įrankiai.

Gydytojas rūkė. Pro pravirą langą dvelkė oro srovė ir virpdė jo cigaretės dūmų gijas.

Jo pasidžadėjimas įrodyti meilę aklu pasitikėjimu, keistu atminties šaipu pajudino kažkur skaitytą legendą.

Graži bajoraitė gyveno pas tėvus prie Nemuno. Sraunus ir galingas Nemunas -- upių karalius. Banga bangą stumia ir šaltai plaukiką skandina. Vaikščiodavo bajoraitė upės pakraščiais, grožėdavo si saulėlydžiais ir bangų putų eriukais.

Velnius išvydo ją tėvų darželyje triušinėjančią, upės pakrašty besvajojančią. Įsimylėjo ir sugalvojo vesti. Pažadėjo jai gėrybių gėrybes, viso pragaro auksą.

Bajoraitė davė vienintelę sąlygą:

-- Ištekėsiu, jeigu per naktį, kol gaidys pragys, pastatysi per Nemuną, ties mano tėvų sodyba, akmeninį tiltą.

(Bus daugiau)

KŪRYBA IR MOKSLAS

OPERA 'DANA' CHICAGOS SCENOJE

Antanas Nakas

Chicago Lietuvių Opera reikia priskaityti prie pajėgiausių muzikinių kolektyvų visoje mūsų išeivijoje. Savo narių darbštumu, atsidėjimu, auka ir sumanumu, kolektyvo nariai yra garbingi ir didieji liudininkai, kad laisvės kova neblėsta ir kad ateities viltingi žiburiai mūsų akyse negreit užges. Jų tylios ir darbščios pastangos kalba apie prasingumą dirbti, siekti ir kurti. Nesvarbu, kad vienas kitas pastatymas geriau ar mažiau pavykęs ir susilaukia aštresnės kritikos. Skonis recenzento nėra neklaudingas ir vienintelis teisėjas, jei jo nelydi objektyvumas ir brandi mintis.

Savų operų turime labai mažą. Lietuvoje dabar gyvenančių kompozitorių operos turi daugiau ar mažiau propagandinio elemento, kuris dažnai nustelbia kaikių operų neblogą muzikinę vertę. Tad Gaidelio "Danos" laukėme su dėmesiu. Kas arčiau yra susipažinęs su šio krašto muzikinėmis naujovėmis, tas galėtų pripažinti, kad "Dana" Chicago didmiesty sužibėjo viltingu spinduliu.

Šio krašto muzikinį gyvenimą remia privatinės organizacijos, jų tarpe Fordo fundacija, kuri už naujus kūrinius amerikiečių jauniems kompozitoriams skiria iki 10.000 dol. premijas. Tokią premiją gavo komp. Gianinni už operą "The Harvester", kurią prieš keletą metų pastatė Chicago Lyric Opera. Ši opera labai identiška Gaidelio "Danai", tik turi didesnę vientisumą ir stiliaus vieningumą.

Prieš mano akis, dėka operos valdybos nario K. Skaistgirio rūpesčiu, ištisą savaitę gulėjo 3 tomiai "Danos" klaviro. Turėjau laiko arčiau susipažinti su operos struktūra. Kiek joje sudėta kruopštaus darbo, vilčių, svajonių, polė-

kio, nerimastį keliančių paklaidų, pilnaties gyvenimo ieškojimo.

Į operos pastatymo sūkurį buvo įtraukta daug pasišventusių asmenų, turinčių tą patį tikslą ir tas pačias grožio ilgesio svajones, kurios niekad nebuvo ir nebus apmokėtos materialinėmis gėrybėmis. Visas operos kolektyvas vertas didelės pagarbos. Spektaklio įvykdymas, tai nėra kompiuterio mygtuko paspaudimas arba Aladino lempos patrynimasis, pagal kurią magiškai rampos šviesoje sužiba didingas spektaklis. Teko matyti antrą spektaklį. Įtariu, kad Chicago Liet. Opera turi Aladino lempą tik niekam jos nerodo ir nuo mūsų slepia...

DANOS OPEROS SAVYBĖS. Komp. V. Jakubėnas operos libreto įvade itin šviesiom spalvomis nupiešė operos muzikinę vertę, per lengvai dovandamas kompozitoriui stiliaus margumynus. Dirigenas A. Kučiūnas, kur kas realiau pažvelgęs į operos muzikinę ir dramatinę vertę.

"Dana" priklauso veristinių operų pakraipai. Ši srovė dar ir dabar gyva. Pajacai, Cavalier Rusticana, La Boheme, Tosca, Turandot ir kitos operos priklauso šiai grupei. Tos rūšies operos pasižymi modernesne (ypač dabartinės) harmonija ir teatraliniais efektais. Verizmo pakraipai daug įtakos turėjo rašytojai ir menininkai: Zola, Mallarme, Cezanne, Monet, Picasso ir kiti.

STILIAUS ĮVAIRUMAS. Opera "Dana" pasižymi stilistiniais margumynais. Joje išskirtini 3 pagrindiniai elementai: choro, solistų ir orkestro partijos.

CHORO PARTIJOS maloniai skamba lietuviškos muzikos ypatybėmis. Harmonija nuosaikiai moderniška, vietomis komplikuočiau ir čia balsų vedimas nepatogus, pav. I-jo akto chorų vidurinėje dalyje. Dėlto tos vietos ir nepraskambėjo pakanka-

mai išlygintos ir užtikrintos. Labai išpūdingas ir gražus operos finalas su choru, kuris dariniai ir išpūdingai operą užbaigė. Chordinės partijos parašytos labai talentingai ir jos labiausiai patraukė klausytojų dėmesį. Jos priskirtinos prie iškiliausių Operos vietų (highlights).

SOLISTŲ PARTIJOS vedamos diatoniskai. Savo labiau moderniška struktūra gerokai nutolsta nuo įprastos harmonijos ir melodinės linijos. Pustonių arijose vartojimas ir nuolatinis nutolimas nuo pagrindinės tonacijos, solistams sudaro nors ir nedideles problemas, bet nesuteikia galimybių jiems plačiau pasireikšti. Taisa kydamas, nenoriu tvirtinti, kad moderniškesniu keliu vedant melodinę liniją ji pasidaro blanki ir neįdomi. Priešingai -- savo moderniška struktūra ji gali būti daug patrauklesnė ir dramatiškesnė už konvencionalinę harmoniją. Solistų partijose lietuviškumo jau nesijaučia.

ORKESTRO PARTIJOSE, ten kur jos yra savarankiškos, kompozitorius panaudoja visą kūrėjo laisvę, kartais net priartėdamas prie 12 tonų sistemos (visų 12 gamos tonų giminingumas) eiliniam klausytojui visiškai neįprastas. Lietuviškumo žymių nebelieka niekad.

Toks operos stilių margumynas pažeidžia jos vientisumą, išblaško klausą, silpnina įtampą ir pažeidžia kompozitoriaus individualumą. Jei kompozitorius norėjo prisitaikyti prie Chicago operos reikalavimų, tai toks stilių įvairumas, mano manymu, šiam sumanymui nepatarnavo. Meno kūrinys gali būti tobulas, jei jis turi vieną idėją, apjungiančią visą kūrinio struktūrą ir atlikimo techniką. Literatūra, poezija, dailė, skulptūra ir kiti menai reikalauja vientisumo, bet ne stilių mišinio. Santvaro libreto, Kurausko dekoracijos sukurtos viename sti-

liuje. Sakoma kompozitorius kuria savo gaideliškame stiliuje, bet ar tas stilius gali būti patiesintas?

SOLISTAI. S. BARAS atliko komp. Stanaičio vaidmenį. Ankstyvesnėse operose jis sukūrė daug sudėtingesnes, psichologiškai giliau pagrįstas roles. (Pajacuose, Cavalier Rusticana, Aida ir kt.) Pas solistą vis labiau bręsta vaidybinis išradingumas, dramatinė išraiška ir balso valdymo laisvumas. Barui nepirmą kartą teko skęsti meilės sūkuriuose ir sveikam iš jų išsinierti.

D. STANKAITYTEI dainininkės Daumantienės rolė tiko. Vaidyba, vietomis labai statiška, buvo išpirkta besiveržiančiu charakterio nuosirdumu ir geru balso skambėjimu. Kaikur orkestras nustelbė jos diktą.

R. MASTIENĖ gyvai atliko geraširdės mergaitės -- Daumantienės draugės rolę, tačiau gaila, kad dėl ligos šiame spektaklyje negalėjo visumoje pasireikšti. Gerai praskambėjo 2-me veiksmo duetas ir labai pakiliai tercetas su A. Braziumi.

J. VAZNELIS pusiau mistiškas personažas, Daumanto rolėje parodė pakankamą dramatinę balsinę išraišką I-me akte, kuri tačiau labiau išblėso, vaidybiniu požiūriu, 3-me akte, mažiau išbalansuotame monologe.

A. BRAZIS buv. kario Pakalnio rolėje buvo užtikrintas. Kaip visada scenoje jautėsi laisvas ir temperamentingas. Balsas skambėjo net tose vietose, kur orkestras pasireiškė pilname forte skambėjime. Gera, aiški diktą, kurios neturi kaikiurie kiti operos kolektyvo nariai.

J. PUODŽIŪNO ir V. KAROSAITĖS divertimentinio pobūdžio baletų įtarpa 3-me akte labai pagyvino operos eigą, tačiau su visuma nelabai rišosi.

DAILININKAS A. KURAUSKAS sukūrė gerą realistinį scenovaizdį ir stilizuotus baletokostiumus.

P. MAŽELIO -- režisieriaus debiutas šioje operoje reikia skaityti labai pasisekusiu. Turint rei-

kalą su neprofesionaliniu kolektyvu, masinių scenų, mizanscenų apipavidalinimas labai pagyvino operos veiksmą, nors visiškai statiškių scenų negalima buvo išvengti. Pagal jo nurodymus atskiros scenos sušvito operinio spektaklio savybėmis. Repeticiuose teko stebėti kaip imliai kolektyvas priimdavo jo sugestijas, kurias tačiau dažnai choro nariai pamiršdavo. Visi labai šilintai vertina jo sugebėjimus, kantrybę ir didelį taktą.

A. KUČIŪNAS, dirigentas ir meno vadovas, labai daug prisidėjo prie operos didesnio pasisekimo. Jo sumanymas apjungti visas operos pastatymo sritis į vieną reikšmingą, gyvą spektaklį, pasisekė, nors ir buvo nesklandumų, kurių eilinis žiūrovas nepastebėjo. Jis idėjo daug patirties, sumanumo ir kūrybinio talento. Gerai buvo išlaikyta lygsvara tarp painių, vietomis perkrautų, orkestrinių ir vokalių partijų.

S. SANTVARO -- poeto mintys vis veržėsi į praeitį ir ieškoprarastų dienų prasmės. Tėvynės praradimo skausmas pas jį dar toks gyvas, artimas, suprantamas, nepamirštamas ir lengvai randantis mūsų atbalsį. Pažindamas sce-

VIRŠUJE: Premjerai pasi-
baigus. Iš kairės solistai: Al-
girdas Brazis, Dana Stankaity-
tė, Stasys Baras, Roma Mas-
tienė, Jonas Vaznelis, Stasys
Santvaras, komp. Julius Gai-
delis, režisierius Petras Maže-
lis. V. A. Račkausko nuotr.

na, operos libreto jis gerai pritaikė šių dienų reikalavimams. Tik daugelis negali sutikti su visuo libreto turiniu. Lagierinio gyvenimo temą nėra patraukli. Nelemtą, pažeminantį, gyvenimo laikotarpį norime greičiau pamiršti, išbraukti iš savo sąmonės kaip sunkų košmarinį sapną. Gal dėl to Stanaičio romantiškai-sentimentalių išgyvenimų, jo ir Danos meilės ir jos mirties, giliau mūsų neįaudino. Libreto turi labai gerų tekstų, skirtų chorui ir solistams. Jie talentingai parašyti. Neabejotina, kad ir kompozitoriui jie patiko ir, turbūt, dėlto jam pasisekė sukomponuoti tokias gražias chorines partijas, kurios yra operos pažiba.

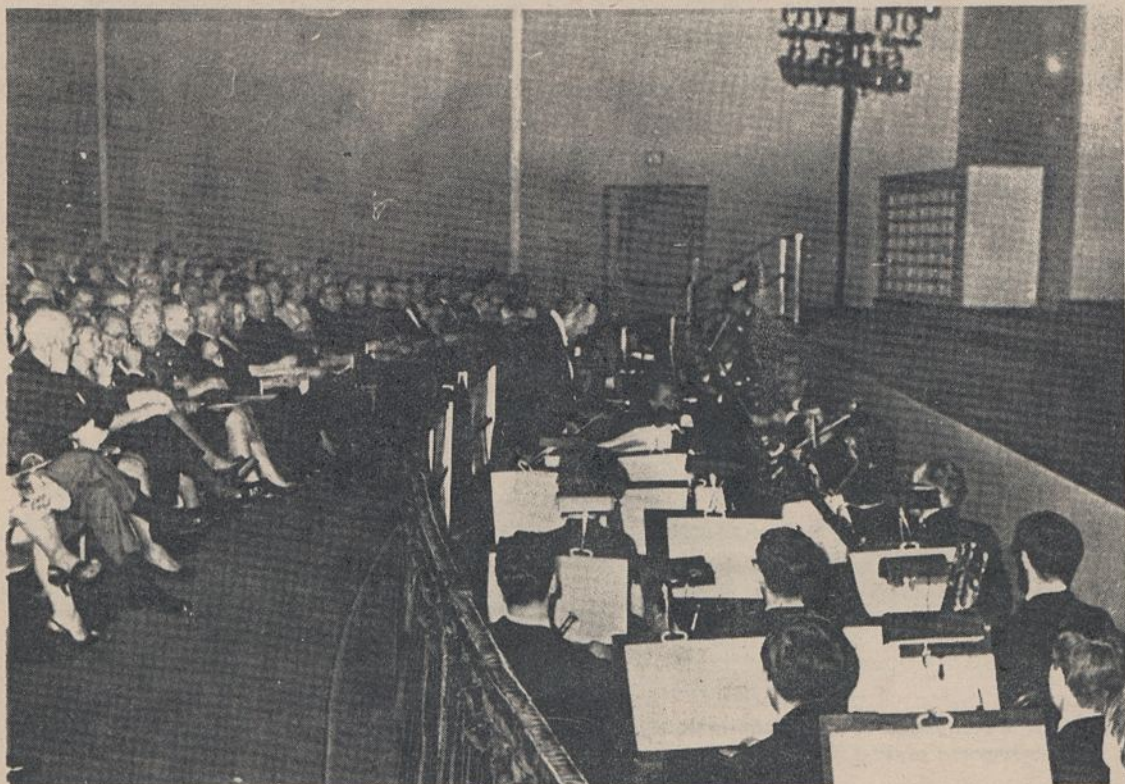
1ST CLASS SKILLED
TOOL AND DIE MAKERS
ENGINE LATHE OPERATOR,
MILLING MACHINE OPERATOR
MOULD MAKERS, NUMERICAL
CONTROL MACHINE OPERATORS.
Must have job shop experience be
able to set up work from Blue Prints
& Close Tolerance.
Good wages, fringe benefits.
ORT TOOL & DIE CORP.
6555 S. Dixie Highway, Erie, Mich
313 — 242-9553
(26-32)

WANTED AT ONCE
1ST CLASS SKILLED
MILL OPERATORS
BORING MILL OPERATORS
RADIAL DRILL OPERATORS
LATHE OPERATORS
1st & 2nd Shifts
Steady work. Long program. Full fringe benefits. Overtime
an top rates.
SIMPLEX CORP.
7621 INTERVALE DETROIT, MICHIGAN 48238
(30-36)

OPPORTUNITY
UNLIMITED!
OVER 40 YEARS OF
Continued growth has
created permanent full
time positions. Excellent
insurance benefits. All
fringe benefits including
company paid pensions.

ROLOCK
• INCORPORATED •
An Equa Opportunity Employer

IMMEDIATE
OPENINGS...
— DAY SHIFT —
• HELPERS MESH DEPT.
• FABRICATING MACHINE
OPERATORS
(MUST BE ABLE TO READ A
RULER)
• WELDERS-ARC AND HELI
• FLAME CUTTING OPERATOR
— NIGHT SHIFT —
• 2-ARC-WELDERS
PHONE (203) 367-8611
1350 KINGS HIGHWAY EAST
FAIRFIELD, CONN.
HEAT TREATING, PROCESS,
ATMOSPHERE GENERATING and
CONTROL EQUIPMENT. (30-32)

Tikrina skundus dėl skundų netikrinimo...

Juo toliau, juo akivaizdžiau daros, kad rusiškasis bolševizmas Lietuvoje ne kažkokią naują "liaudies valdžią" sukūrė, o priveisė daugybę naujų biurokratų, kurie susigalvoja vis sudėtingesnių būdų kaip žmonių akyse dėtis "liaudies valdžia". O tiems žmonėms jau vis aiškiau daros, kad "draugai" biurokratai žymiai biurokratiškesni už betkokius "ponus" biurokratus, ir kad vadinamoji "liaudies" biurokratija nepalyginti sudėtingesnė, atkaklesnė ir kartu bukaprotiškesnė už betkuriais laikais Lietuvoje patirtą biurokratiją.

Vienas iš tokių šios biurokratijos žiedų supasigėrėjimu aprašinėjamas balandžio 4 dienos TIESOJ, kur pasakojama, kaip "ministerijos kolegija svarsto darbą su laiškais".

"Darbas su laiškais" -- tai akla rusiško posakio vertimas, kurio reikšmė yra -- skundų dėl administracijos pareigūnų veiksmų tyrimas, sprendimas ir sprendimų vykdymas. Tie skundai dažniausia paduodami laiškuose arba tiesiai atitinkamoms įstaigoms, arba neretai per laikraščių redakcijas. Bet kas tai yra to "darbo su laiškais" svarstymas ministerijos kolegijoje? Ir kas tai "ministerijos kolegija"? Kolegija -- tai visų tos įstaigos skyrių viršininkų susirinkimas. O "darbo su laiškais" svarstymas tai, pasirodo, svarstymas skundų dėl netinkamo skundų svarstymo...

Konkrečiai kalbant, toks "kalnas ant kalno" vyksta "automobilių transporto ir plentų ministerijos" viršininkų susirinkime Vilniuje. Įvai-

riose transporto kontoroze keleiviai yra skundęsi dėl netinkamo patarnavimo (1968 metais tokių skundų buvo 3,365, o 1967 -- 3941: ministerija turi tikslių skundų statistiką!). Klaipėdoje, Vilniuje ir kitur su tais skundais susidorota biurokratiškai (bent su kai kuriais), ir nepatenkintieji pasiskundė aukščiau. Štai čia visa "ministerija", išsikvietusi vietinių kontorų viršininkus ir svarsto skundus dėl skundų svarstymo... Tame svarstyme dalyvauja ir "Liaudies kontrolės komiteto darbo žmonių skundų ir pasiūlymų biuro vedėjas"... Tas biuras irgi stambi įstaiga, kuri sako: "Mes, biuro darbuotojai, neapsiribojame tik piliečių priėmimų, jų laiškuose iškeltų faktų tikrinimu, bet kartu su rajonų ir miestų kontrolės komitetais bei liaudies kontrolės grupėmis tikriname kaip dirbama su laiškais ministerijose ir žinybose bei joms priklausančiose organizacijose"...

Taigi, skundų tikrintojų ir tų tikrintojų tikrintojų esama net "trijų augstų". Tas darbas užima daugelio pareigūnų daug laiko, už jį išmokama daug algų, ir kodėl "trūksta", taikokios nors komisijos svarstyti

skundams dėl šių skundų svarstymo prižiūrėtojų darbo... O jais skustis irgi yra pagrindo, kadangi ir jie, matyt, neretai iš skundus pažvelgia panašiai, kaip ir žemesnieji skundų tikriniojai: "formaliai ir paviršutiniškai". Vienas iš daugelio pavyzdžių, kaip skundai beviltingai įkliūva biurokratinėje jų tikrinimo mašinoje, yra aprašytas tame pačiame TIESOS numerioje. Atvejis kaip tik iš transporto srities. Primena, kad jau praėjusių metų lapkričio mėnesį buvo skundžiama si dėl autobusų nestojimo Rekyvoje ties Šiauliais. Ir sako:

"Praėjo kiek laiko, o reikalai nepasikeitė. Autobusai į Rekyvos gyvenvietę iki šiol neužvažiuoja... paviljonas stovi tuščias... gyventojai laukdami autobuso (toliau nuo Rekyvos, E.) šla atvirame lauke... Mums nesuprantama, kodėl... transporto vadovai taip užsispyrusiai nenori ištaisyti savo klaidos, kurią jie padarė, panaikindami autobusų sustojimo vietą Rekyvos gyvenvietėje"...

Pakelėj šalančios liaudies balsas taip ir nepasiekia "liaudies valdžios" šiltai įsitaisiusių vieni kitų tikrinimais didžiai užsiėmusių "draugų biurokratų" ausies. (ELTA)

Prekių yra, pinigų yra, o neperka...

"Socializmo statytojai" Lietuvoje stato stato, o kai stabtelėję pasižiūri, tai neretai patys nustemba, kodėl išėjo nei šis, nei tas.

Vilniuje leidžiamo ŠVYTURIO šių metų 3-me nr. rašo:

"Jeigu 1960 metų pabaigoje visų mažmeninės prekybos prekių atsargų respublikoje buvo už 176.2 mil. rublių, tai 1966 metais tos atsargos išaugo iki 275.2 mil. rublių -- padidėjo beveik 1.6 karto. Šis skaičius iš tiesų didelis. Gyventojų piniginės išlaidos prekėms pirkti valstybinėje ir kooperatinėje prekyboje per šį laiką padidėjo 1.44 karto, o indėliai taupomose kasose net 3 kartus. Taigi smarkiai didėja gyventojų piniginės atsargos ir auga prekių kalna. Čia, aišku, kažkokia netvarka. Gaminame, pinigų turime, o pagamintos produkcijos nenuostime pirkti. Tuopat me-

tu skundžiamės, esą, paduotuvėse trūksta reikalingų prekių..."

... Tai kodėl taip esti, kad žmogus, žinodamas, jog gamina nereikalingą daiktą, reikalauja už darbą atlyginimo, o gavęs pinigų, neperka savo gaminių, verčiau eina į taupomąją kasą ir laukia: gal kas kitas pagamins geresnį daiktą...

... yra žmonių, turinčių... vartotojišką požiūrį į gyvenimą. O kaip nebūsi vien vartotojas, jeigu mokykloje visą laiką buvo kalbama: tau visi keliai atviri, vyresnioji karta sukūrė tau laimę, ko panorėsi, to ir gausi. Deja, labai mažai kalbama, kad kitų kartų sukurtos gėrybės savo laiku nepatenkino net ir tėvų, o ką jau bekalbėti apie jų vaikus! Jiems reikia daugiau!"

Skaitytojui liko pačiam apmąstyti, ar tuose ekonomisto samprotavimuose reiškiamas nepasitenkinimas tik socialistinės pramonės gamyba, ar apskritai nusivylimas visais revoliucijos vaisiais... Neseniai praėjusiais revoliucijos jubiliejiniais (ar, kaip žmonės vadino -- "eucharistiniais") metais akis aptemdė ir ausis užkurtino įtikinėjimai, kad senojo bolševiko karta atvėrusi dabartinei kartai kelius į laimę ir sukūrusi neregėtą gyvenimo sąlygas -- tik naudokitės ir džiaukitės. O jubiliejus praėjo, ir net partijos leidiny prasi-deda murmėjimas. (ELTA)

CHICAGOS LIETUVIŲ ŽINIOS

CHICAGOS LIETUVIŲ TARYBOS METINĖS KONFERENCIJOS REZOLIUCIJOS

Chicagos Lietuvių Tarybos metinė konferencija, šių metų balandžio mėn. 13 d. Lietuvos Vyčių salėje, iškliausi valdybos metinės veiklos pranešimų, dėkoja lietuvių visuomenei ir organizacijoms už nuolatinę paramą darbui ir aukomis Lietuvos laisvinimo pastangose, dėkoja Chicagos ir apylinkių lietuviams, gausiai dalyvavusiems Nepriklausomybės sukakties minėjimuose, dėkoja už aukas, kuriomis išreiškiamas tautinis sąmoningumas ir pademonstruojama kovos dvasia. Konferencija dėkoja Chicagos Lietuvių Tarybai sėkmingai vykdžiusiai jai tenkančius uždavinius, dėkoja visiems Tarybos talkininkams, prisidėjusiems prie įspūdingų minėjimų surengimo. Konferencija dėkoja lietuviškiems laikraščiams, lietuviškoms radijo stotims, televizijai, kurie savo skiltyse ir programose informuodavo ir informuoja lietuvių visuomenę apie Chicagos Lietuvių Tarybos darbus.

Konferencija konstatuoja, kad lietuvių tauta neša sunkią Sovietų Rusijos okupacijos naštą. Konstatuoja, kad okupantas klastoja Lietuvos istoriją, naikina lietuvių dvasines ir materialines gėrybes, įvairiomis priemonėmis kolonizuoja Lietuvos žemę ir naikina tautos atsparumą.

Konferencija smerkia okupantą, protestuoja prieš jo vedamą okupuotoje Lietuvoje politiką, kviečia visus lietuvius vieningai kovoti prieš Lietuvos okupantą, kviečia nepasiduoti jo pastangoms skaldyti išeivijos lietuvių vienybę, stiprinti išeivijos kovos dvasią ir jos budrumą.

Konferencija ragina visus Chicagos lietuvius ir toliau visomis jėgomis remti Amerikos Lietuvių Tarybos darbus, stengtis išlaikyti ALT centro autoritetą, griežtai pasisakant prieš visus tuos, kurie siekia šį autoritetą sumažinti visuomenės aky-

se. Konferencija ragina lietuvių visuomenę ir jos organizacijas rašyti laiškus ir pareiškimus savo senatoriams ir kongresmanams, dėkojant jiems už palankumą Lietuvos Laisvės bylai arba reikalaujant griežtesnės ir radikalesnės politikos laisvės prieš ir svetimų žemių pavergėjų atžvilgiu.

Konferencija kviečia visus lietuvius vieningomis pastangomis išlaikyti tautinę gyvybę, remiant lituanistines mokyklas, jaunimo organizacijas; kviečia didesnėmis pastangomis remti lietuvišką patriotinę spaudą, lietuvišką knygą ir kitas lietuvių kultūros apraiškas.

Konferencija, apsvačiusi JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybos sausio 24 d. aplinkraštį LB Apygardoms ir Apylinkėms, rado: aplinkraštis nesuderinamas su LB įstatų 3 paragrafu ir 2-tro paragrafo d) pastraipa; aplinkraštis nesuderinamas su L. Bendruomenės ir ALTos susitarimais ir tradicijomis, kad Vasario 16 dienos minėjimo aukos turi būti siunčiamos ALT centrui; toks LB elgesys skaldo ir klaidina lietuvių visuomenę jos kovoje dėl Lietuvos laisvės.

Konferencija prašo JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybą atšaukti minėtą aplinkraštį, prašo jungti jėgas bendram Lietuvos laisvinimo darbui ir prašo neskaldyti visuomenės jėgų, neįnešti bereikalingų nesantų.

Algirdas Pužauskas
Konferencijos pirmininkas

Stasys Mankus
Sekretorius

• LB Chicagos apygardos valdyba, susitarusi su muz. Vlado Baltrušaičio choro valdyba, minint šiais metais birželio įvykius Lietuvoje, birželio 14 d. vakare, Marquette Parko lietuvių parapijos bažnyčioje, rengia koncertą, išpildant muz. Sasnausko "Requiem". Valdyba mano, kad tokiu būdu galėsime pagerbti mūsų kankinius ir tremtinius Sibire.

VIRŠUJE: Balso jubiliejinio seimo metu Chicagoje Balso pirmininkui kun. V. Martinkui buvo įteiktos surinktos aukos sumoje \$21,500. Nuotraukoje iš kairės stovi: J. Janušaitis, kun. S. Šantaras, A. Gintneris, kun. V. Martinkus ir kun. P. Geiščiūnas. V. Noreikos nuotr.

• Balso 25 jubil. seimo komiteto posėdis, kaip baigiamasis, įvyksta balandžio 23 d., trečiądienį, 7 val. vakaro, dr. Kazio ir Dalios Bobelių namuose, Elgine, Ill. Jame bus aptarti visi likusieji reikalai ir priimtos koncerto, banketo, programos apyskaitos. Komiteto nariai kviečiami dalyvauti ir pasidžiaugti gražiai atliktais darbais ir gautais rezultatais.

• Sol. Valentinos Kojelienės koncertu, kuris įvyksta gegužės 4 d. Chicagoje, susidomėjimas kasdien didėja. Koncertą globoja Balso Chicagos apskrities valdyba. Jau išplatinta keliolika šimtų bilietų koncertui. Komitetas dirba, kad liktų pelno, kuris paskirtas šalpos reikalui. Be to, Komitetas prašo, kad lietuviai koncertą paremtų savo atsilankymu. Kitą pusę svečių sudarys svetimtaučiai, kurie do-misi dainos menu.

• Urbanos lietuviai studentai kreipėsi į LB Chicagos apygardos valdybą, prašydami rudenį surengti lietuvišką meno parodėlę bendro studentų tautybių pasirodymo proga. Tą reikalą balandžio 13 d. svarstė apygardos valdyba ir nutarė tokią parodėlę rengti, pridėdant ir studentų tautinių šokių pasirodymą.

• Pavasario moksleivių šventė, jau kaip tradicinė, įvyks kapų puošimo dieną, Bučo darže, Willow Springs, Ill., kaip kiekvienais metais. Joje dalyvauja daug lituanistinių mokyklų.

LOS ANGELES

LIETUVIŲ MOTERŲ ANSAMBLIS DAINUOJA SVETIMTAUČIAMS

Los Angeles "Vakarų Aidai", muzikinis ansamblis, vadovaujamas muz. Onos Metrikienės, balandžio 20 d. išpildė meninę programą International Women's Klube.

Šiame International Women's Klubui priklauso moterys įvairių tautų ir įvairių profesijų. Lietuvės narės Aldona Činikienė ir Hypatia Petkus rūpinosi pakvietimu ansamblio ir papuošimu stalų tradiciniais eksponatais ir valgiais. Inga Tumienė paruošė tautinių šokių grupę "Audra", o Algimantas Žemaitaitis, režisavo. (om)

Skautininkė STEFA SUBATIENE, Bostono skautininkių draugovės draugininkė.

Skautininkų ramovėje Bostone įvykusio pobūvio metu dalinasi įspūdžiais kun. J. Klimas, Č. Kiliulis ir K. Nenortas.

Skautų vyčių žiemos stovykloje Tamworth, N.J., sniego buvo 6 pėdos, Kennebunkporto skautai vyčiai turėjo pasigaminti sniego batus. Č. Kiliulio nuotrauka

Skaityk ir platink
DIRVĄ

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

LITERATūros VAKARUI ARTEJANT

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos rengiamas literatūros ir tautinių šokių vakaras sparčiai artėja. Balandžio 27 dieną, Naujosios parapijos salės scenos uždanga atsiskleis.

Po įžanginio prof. A. Augustinavičienės žodžio pro žiūrovų ir klausytojų akis praeis penkių Clevelando gyvenančių rašytojų kūrybos pasaulio momentai.

Čia susitiks su B. Auginu, kurio poezija pasižymi vaizdo elegancija, A. Balasaitiene, kurios novelė ir romanas pasižymi įdomia intriga ir vidinėmis personažų dvasios situacijomis, naujosios kartos poetu K. Gaidžiūnu, pajėgiančiu trumpame eilėrašty sukaupiti vaizdą ir atskleisti jo prasmę, V. Kavaliūnu, pažįstamu iš "Kalnų giesmės" ir periodinėje spaudoje pasirodžiusių novelių, ir pagaliau su pasakų ir padavimų autorium M. Venclausku, kurio "Užburto dūdėlės" Clevelandas dar nėra užmiršęs.

Pabaigos — mokyklos tautinių šokių grupės "Šoktinio" šokiai, kuriais daug kartų yra gėrėjęs lietuvių ir amerikiečių parengimų žiūrovai.

Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla šiame parengime laukia Clevelando lietuvių žiūrovo ir klausytojo. Ir tikisi, kad jis ateis ten, kur balandžio 27 d. vakarą, atsisakę bet kokio atlyginimo, ateina mokyklai padėti mūsų rašytojai ir poetai.

ATVYKSTA VYRIAUSIAS SKAUTININKAS VL. VIJEIKIS

Šį savaitgalį Clevelande lankysis LSB vyriausias skautininkas Vl. Vijeikis. Šia proga šeštadienį, balandžio 26 d., įvyks Pilėnų tunto sueiga. Sekmadienį visi skautai 10:30 val. ryto dalyvauja švento Jurgio parapijos bažnyčioje šv. Mišiose. Skautų tėveliai kvie-

VIRŠUJE: Clevelando Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos tautinių šokių grupės "Šoktinio" šokėjos Mikitienės sukuryje, išpildant Clevelando Zoologijos sode kultūrinę programą. "Šoktinis" šį sekmadienį, balandžio 27 d. išpildys meninę programą literatūros ir tautinių šokių vakare.

J. Carlos nuotrauka

čiami tunto sueigoje dalyvauti.

DALYVAVO SKAUTŲ VADOVŲ SUVAŽIAVIME

LSS Brolijos ir Sėsirijos vadovų-ų suvažiavime Dainavoje praeitą savaitgalį dalyvavo apie 200 asmenų iš JAV ir Kanados. Clevelandą atstovavo vadovai: vs M. Barniškaitė, s. V. Bacevičius, s. S. Gedgaudienė, vs I. Jonaitienė, s. N. Kersnauskaitė, Meilus, s. R. Nasvytienė, s. Švarcienė ir V. Staškevičius.

LAIMEJO TELEVIZIJOS APARATĄ

O. Bartkuvienė iš Detroito balandžio 12 d. Vysk. M. Valančiaus lituanistinės mokyklos dovanų skirstyme laimėjo televizijos aparatą.

PLECIA VEIKLA

1968 metais liepos mėnesio 3 dieną Clevelande atsiųsė lietuvių skautų L. K. Mindaugo draugovė. Draugovės globėjas Vytas A. Staškevičius. Draugovę sudaro gimnaziją lankantieji moksleiviai.

I pirmą sueigą atvyko 8 skautai. Buvo išrinktas draugininkas — Algis Nasvytis, pavaduotojas — Kastytis Giedraitis, sekretorius — Richardas Staškevičius ir išdininkas — Kęstutis Karsokas.

Dėl mokslo negalint daugeliui skautų dalyvauti Tautinėje stovykloje, rugpiučio 10-18 dienomis Kanadoje įvyko atsiųsė draugovės stovykla. Po stovyklos draugovė smarkiai išaugo ir šiuo metu ją sudaro 19 skautų. Prasidėjus mokslo metams, sėigos vyksta Memorial Park mokykloje, Euclide kas antrą savaitę pirmadieniais.

Draugovės skautai suskirstyti į grupes — sudarytos sekcijos įvairiems

draugovės darbams atlikti. Yra iškylų, stovyklų rengimo, paskaitininkų kvietimo, parengimų, bei spaudos sekcijos. Šių sekcijų tikslas įtraukti į aktyvų darbą visus draugovės skautus ir duoti progos jiems patiems galvoti, planuoti ir dirbti. Kiekvienoje sueigoje kuris nors iš pačių skautų praveda pašnekėsį pasirinkta tema. Pašnekėsiams taip pat kviečiami svečiai paskaitininkai. Pašnekėsius jau yra pravedę: J. Stempužis, skautas akademikas Pr. Mašiotas, U. S. Coast Guard leitenantas, skautas iš Šveicarijos J. Gaspari ir dr. V. Stankus. Jų temos buvo įdomios ir prasmingos. Įsigijome praktiškų gyvenimiškų žinių ir sužinojome įdomių dalykų apie Lietuvą. Kiekvienoje sueigoje po pašnekėsį vyksta diskusijos, o po to sportuojame.

Žiemą draugovė turėjo iškylą su rogutėmis ir krepšinio rungtynes su skautų tėveliais.

Mindaugo draugovės skautai pernai metus užbaigė bendromis Kūčiomis, kuriose s. I. Jonaitienė supažindino skautus ir jų svečius su lietuviškomis Kūčių tradicijomis.

Vasario mėnesio 10 dieną įvyko bendra skautų ir jų tėvelių sueiga. Po sekretoriaus, išdininko ir draugininko pranešimų sekė du pašnekėsiai: vieną pravedė skautas R. Vasiliauskas, kitą — svečias skautas akademikas Pr. Mašiotas. Po pašnekėsį įvyko globėjo pranešimas tėvams apie draugovės įsikūrimą ir veiklą ir parodytas filmas iš draugovės veiklos.

Atsikūrusi Mindaugo draugovė vadovausis lietuvių skautų vyčių kandidatų programa ir stengsis kuo daugiau praturtėti lietuviškomis ir skautiškomis žiniomis. Dabartinė unifor-

HTS. KIRPYKLA

1812 Coventry Rd., Cleveland Hts. arti Mayfield Rd. Vincas Gelgotas savininkas. Kirpykla atdara nuo 8 val. ryto iki 6 vak.

Pirmadieniais uždaryta.

ma: tamsiai žali marškiniai ir juodos kelnės. Ant marškinų prisiuvami visi lietuviški skautiški ženklai. Šiuo metu draugovės draugininkas yra Kastytis Giedraitis, o pavaduotojas Algis Nasvytis.

Brolis Ramūnas

PARENGIMAI CLEVELANDE

BALANDŽIO 26 D. "Antrasis Kaimas" Šv. Jurgio parapijos salėje.

BALANDŽIO 27 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos literatūros (Clevelande gyvenančių rašytojų) ir tautinių šokių vakaras Naujos parapijos salėje. Reng. lit. mokykla.

GEGUŽES 4 D. Motinos dienos minėjimas, naujos parapijos salėje. Reng. lit. mokykla.

GEGUŽES 10 ir 11 D. Ateitininkų šventė.

GEGUŽES 17 ir 18 D. Clevelando lietuvių dailininkų paroda Čiurlionio Ansamblio namuose.

GEGUŽES 18 D. Prof. dr. A. Ramtino paskaita: "Politinės partijos -- varžtai ar varikliai?" Rengia LKDS Clevelando skyrius.

GEGUŽES 25 d. Vysk. M. Valančiaus lituanistinės mokyklos 20 metų jubiliejinis literatūros - dainos koncertas.

BIRŽELIO 8 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos mokslo metų užbaigimas. Reng. lit. mokykla.

RUGSEJO 27 D. Dirvos spaudos balius.

SPALIO 25 D. Lithuanian Village Bendrovės metinis balius - koncertas.

LAPKRIČIO 5 D. Madų paroda, Rengia Korpi Giedra.

HELP WANTED MALE

TIME and MOTION STUDY TECHNICIAN

This is an excellent opportunity for a young aggressive man who is ready for further promotion but temporarily stymied in his present position. The position requires an associate degree in time study with at least 1 or 2 years experience. If you are ready to accept the challenge, call 616 — 782-2141 or write Mr. Edward Kulesza.

RUDY MANUFACTURING COMPANY

215 E. Prairie-Ronde Dowagiac, Michigan

(Subsidiary of Sunstrand Corporation)

An Equal Opportunity Employer (30-32)

ATVAŽIAVO AKTORĖ A. KUBERTAVICIENĖ

Iš Lietuvos į JAV atvažiavo Lietuvos valstybinės dramos aktorė Antanina Vainiūnaitė-Kubertavičienė. Clevelande gyvena jos duklė, o Philadelphiaje broliis. Be to, ji turi čia daug gerų bičiulių.

WATERBURY

MIRĖ KNYGNEŠĖ ONA BALTRUSAITIENĖ

Balandžio 5 d., sulaukusi 93 metų, mirė Ona Baltrušaitienė, gerai žinoma knygnešio Antanėlio — Antano Baltrušaičio našlė. Velionė buvo gimusi Kudirkos Naujamiesty 1876 m. Brandžios senatvės dienas leido savo anūkų Antano Igaunio ir Julijos Puodžiūkaitienės pastogėje ir globoje. Paliko dukrą Valeriją Igauniene, 4 anūkus ir 3 proanūkus.

Pašarvota Dieliniko laidojimo koplyčioje buvo gausiai lankoma waterburiečių. Gedulingas šv. Mišias atnšavo šv. Juozapo parapijos klebonas kun. Jurgis Vilčiauskas, kuris Velykų dieną pranešdamas parapijiečiams apie jos mirtį, plačiai ir vaizdžiai nušvietė jos, kaip knygnešės veiklą ir pasiaukojimą lietuviškam raštui bei knygai. Per mišias giedojo solistai: Ed. Stulginskis ir J. Brazauskas, vargonais grojant komp. A. J. Aleksui. Ilga virtinė automobilių palydėjo velionę į jos amžino poilsio vietą — Mount Olivet kapus.

Po laidotuvių, Igaunių namuose buvo pusryčiai, kurių metu buvo prisiminta velionės didis pasišventimas ir sunkus darbas gabenant ir platinant spaus-

dintą lietuvišką žodį. Kad velionės gražaus pasišventimo pavyzdys ir siekiai nesibaigtų su jos mirtimi, pusryčių dalyviai a. a. Oną Baltrušaitienę įamžino L. F. Tuo būdu jos vardo įnašas tęs toliau, jos jaunatvė pradėta, lietuviškos knygos ir spausdinto žodžio puoselėjimo darbą. (jb)

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

JOURNEYMAN ELECTRICIAN

CLASS "A" PREFERRED. Repairing maintaining and installing electrical systems & equipment. Maybe required to do work in plant electrical layout & wiring of new installations.

Call or Apply in Person to Mr. Edward Kulesza

RUDY MANUFACTURING COMPANY

215 E. PRAIRIE-RONDE DOWAGIAC, MICHIGAN (SUBSIDIARY OF SUNSTRAND CORPORATION)

An equal opportunity employer (30-32)

TOOLMAKER

MUST WORK FROM PRINTS FOR MACHINE ASSEMBLY WORK. STEADY WORK. 55 HOURS PER WEEK. DAYS.

Call 313—366-8180

(30-32)

TOOL ROOM HELPER (Trainee)

FOR MACHINE ASSEMBLY WORK. STEADY WORK. 55 HOURS PER WEEK. DAYS.

313—366-8180

(30-32)

DIESEL MECHANICS 1ST CLASS

Excellent pay rate for qualified men. Steady work.

Call Mr. Newman — 501-774-7211 UNITED ENGINE INC. 1300 E. 9th St. Texarkana, Ark.

(30-32)

WEATHERHEAD

NEEDS

TOOLMAKERS
TOOLROOM GRINDERS
ELECTRICIANS
MACHINE REPAIRMEN

Must be experienced, able to work any shift. Good hourly rates, fringe benefits. Convenient location 3 min. from I-90 and Eddy Rd. interchange. Protected parking and contemporary working conditions.

WEATHERHEAD

300 EAST 131 STREET

"Our 49th year in Cleveland"

An Equal Opportunity Employer

(32-33)

Naturally
SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909

798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

Juokai iki ašarų

Verksmai be ašarų

ANTRAS KAIMAS CLEVELANDE

Balandžio 26 d. (šeštadienį), 8 val. vak.

Šv. Jurgio parapijos salėje.

Kvietimai: nuo 4 iki 2 dol. įsigykite iš anksto — užsakyti telefonu 692-1129 (F. Eidimtas), 531-2660 (V. Blinstrubas) ir balandžio 20 d., sekmadienį, šv. Jurgio parapijos salėje ir Lietuvių Klube.

Rengia LB I-OS APYL. VALDYBA

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LIETUVIŲ SKAUTŲ SAJUNGIA REMIA SPAUDA

Lietuvių Skautų Sąjunga per savo vicepirmininką v. s. P. Molį atsiuntė Dirvai \$50.00 už paramą Lietuvių Skautų Sąjungai ir jos padaliniams laikraščio puslapiuose.

"Daugelis straipsnių ir nuotraukų", rašo v. s. P. Molis, "o taip pat įvairių žinučių iš įvairių vietovių dažnai matyti Jūsų laikraštyje. Jų ypatingai buvo gausu praėjusiais metais, kai skautai šventė 50 metų sukaktį ir buvo suplaukę į didžiulę V Tautinę Stovyklą. Mūsų ištekliai neleidžia mums daugiau prisidėti prie lietuviškos spaudos palaikymo, bet prašau priimti nors simbolinę paramą iš mums atlikusių Tautinės Stovyklos likučių sumoje \$50.00."

Dirva nuoširdžiai dėkoja LSS vadovybei už šią paramą.

TARĖSI ŽYGIO PAS ŠV. TĖVĄ REIKALU

Praėjusį sekmadienį balandžio 13 d., Clevelande lankėsi Chicagos Jaunimo Žygio Už Tikėjimo Laisvę Finansų Komiteto narys, Povilas Žumbakis. Susitikęs su centrinio komiteto nariais, pasidalino vėliausiom informacijom bei nuomėnėm ir perdavė Chicagos komiteto pageidavimus.

Gegužės 9 d. vakare, Chicagos Jaunimo Centre, JTL Finansų Komitetas visuomenei planuoja ruošti simpoziumą dėl žygio pas Šv. Tėvą į Vatikaną. Organizacijos ir paskiri asmenys yra kviečiami dalyvauti ir šį tikslą paremti.

• Amerikos Lietuvių Taryba paskutiniame posėdyje nutarė jau dabar perduoti Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui iš Vasario 16 d. minėjimų metu surinktų aukų 5,000 dolerių. Aukoms suplaukus į centrą, VLIKui bus skiriama daugiau. Praėjusiais metais Taryba VLIKui perdavė 10,000 dolerių.

VENEZUELOS PREZIDENTO DR. RAFAEL CALDEROS PADĖKA LIET. BENDRUOMENEI

Šių metų kovo mėn. 12 d. naujai išrinktajam Venezuelos respublikos prezidentui dr. Rafael Calderai perimant valstybės vadovavimą ir prisakindant naujai sudarytąją vyriausybę, Venezuelos Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba pasiuntė atitinkamo turinio sveikinimo telegramą.

Šios telegramos suredaguavimu ir pasiuntimu rūpinosi: Henrikas Gavorskas, dr. Jadvyga Klovaite ir inž. Vladas Venckus.

Prezidentas dr. Rafael Caldera, Venezuelos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas inž. Vladui Venckui, atsiuntė asmenišką padėkos telegramą, kurios vertimas skamba taip:

"Sirdingiausiai dėkoju už sveikinimus ir linkėjimus naujajai Vyriausybei, ir tvirtai tikiu, kad visų venezueliečių nuoširdžiu bendradarbiavimu, pasieksime pozityviausių rezultatų mūsų kraštu.

Su tikru nuoširdumu RAFAEL CALDERA."

• Prel. Antanas Dėksnys, kaip praneša iš Vatikano, popiežiaus Pauliaus VI pa-

Dr. A. Gerutis, knygos LITHUANIA redaktorius, skaitė paskaitą "Europa — europiečių akimis". J. Kasakačio nuotr.

Inž. J. Jurekūnas, Chicagos suruoštame knygos LITHUANIA pristatyme, supažindino chigagiečius su knyga ir jos redaktoriumi dr. A. Geručiu. J. Kasakačio nuotrauka

skirtas Europos lietuvių vyskupui.

Naujasis vyskupas gimęs 1906 m. Butenišky, Rokiškio aps. 1931 m. baigė Kau-no kunigų seminariją. Friburgo universitete šveicarijoje gavo filosofijos daktaro laipsnį.

1941 m. atvykęs į JAV vienerius metus buvo vikaru Mt. Carmel, Pa., o nuo 1943 m. buvo E. St. Louis, Ill. lietuvių parapijos klebonu.

PAGERBTI LIETUVOS KANKINIUS DABARTINĖ PROGA NEPASIKARTOS

Mums dabar gyvenantiems tenka nepasikartojanti privilegija įamžinti Lietuvos vardą ir jos kankinių atminimą lietuviška koplyčia Šv. Petro bazilikoje, Romoje.

Tapti šio darbo dalininku laiko jau ne daug beliko.

Kviečiame visus įamžinti savo ir savųjų vardus Lietuvos Kankinių koplyčios kūrėjų tarpe.

Aukos siųsti adresu: LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND, 2701 W. 68th St., Chicago, Ill. 60629.

LIETUVIŲ JORV SKAUTIJOS RINKIMAI

LJS Korespondencinio Suvažiavimo rinkimų, įvykusių š. m. sausio 5 d. ir užsibaigusių balandžio 4 d., rezultatai seka:

Išrinkti į Inkaro Tarybą, 1969-1970 m. kadencijai:

j. s. Gasnerienė Aldona, jvs Knopfmileris Leonas, j. s. Vengianskas Edmundas, j. p. Bulotaitė Birutė, j. s. Levanas Antanas ir j. p. Aglinskas Audrius.

Vyriausia Skautininkė išrinkta v. s. Juškevičienė Zuzana, o Vyriausiu Skautininku j. s. Manomaitis Mykolas.

Šio, LJS K. Suvažiavimo metu, į vadovybę kandidavo beveik iš visų, JAV ir Kanados miestų, vadovai, turinčių jūrų skautijos vietnetus. Taipogi, šio Suvažiavimo metu, aktyviai pasireiškė jaunesnioji karta ir nemažai vadovų pirmuoju sykiu ištatė savo kandida-

VIRŠUJE: Dalis svečių, apsilankusių į knygos LITHUANIA pristatymą Chicagoje Jaunimo Centre balandžio 11 d. J. Kasakačio nuotrauka

tūras vadovybėn. To pasėkoje, šiuometinė LJS Vadovybė išplėtė savo sudėtį apjungdama kelis miestus.

Inkaro Taryba ir Vyr. Skautininkė pasilieka Chicagoje. Vyr. Skautininko pareigos perėjo į Bostoną. Garbės Gynėjas ir Kontrolės Komisija išrinkti Clevelande. Garbės Teismas pasisiskirstė Toronto, Chicagoje ir Clevelande.

K. Suvažiavimo rinkimai buvo praversti Clevelande. LJS vadovai gausiai užsiregistravo Suvažiavime ir aktyviai dalyvavo rinkimuose. Visos vadovaujancios pozicijos buvo užpildytos rinktais vadovais.

CHICAGO

• Valerijonas Šimkus sutiko būti komiteto pirmininku, rengiant kun. Benediktui Sugintui 50 metų kunigystės pagerbimo vakarinę gegužės 11 d. Vyčių salėje, Chicagoje. Komiteto nariai platina pakvietimus. Jų bus galima gauti ir Marginiuose. Komiteto izd. yra J. Puleikis, sekr. P. Dirkis, spaudos-informacijos reikalus tvarko A. Gintneris, o šeimininkė — Kotryna Repšienė su talkininkėmis. Patarnavimą prie stalų organizuoja M. Petrošienė.

• Lietuvių žurnalistų Sąjungos Chicagos skyriaus metinis narių susirinkimas įvyks gegužės 2 d., 7 val. vakare J. Kapačinsko namuose, 6812 So. Maplewood Ave. Šiame susirinkime bus aptarti organizaciniai reikalai ir perrinkta valdyba. Valdyba kviečia savo narius gausiai dalyvauti.

• LB Chicagos apygardos apylinkių metinis suvažiavimas įvyks gegužės 4 d., sekmadienį, Jaunimo Centre, 5620 So. Claremont Ave.

VAIKAMS KNYGA

TEVIŠKĖLĖ AŠ REGIU. Prano Imsrio parašyti eilėraščiai jauniems skaitytojams. Iliustravo Aida Vektarytė. 40 puslapių. Spaudė Vilties spaustuvė Clevelande. Kaina \$1.00.

Knyga labai vertinga dovana jauniems skaitytojams.

Gaunama Dirvoje, prišuntus \$1.00.

ALT S-gos East St. Louis skyrius mini 10 metų veiklos sukaktį

Šiais metais sueina 10 metų jubiliejus, kai buvo įsteigtas ALT S-gos East St. Louis skyrius. Prie skyriaus įsteigimo aktyviai prisidėjo inžinierius Bakšys (jau miręs), bet tuomet dirbęs St. Louis ir ALT S-gos pirmininkas inž. Eugenijus Bartkus.

Dešimties metų laikotarpyje skyriaus pirmininkais buvo dr. Paulius Švarcas ir Bronius Tiškus. Skyriaus valdyboje aktyviai dalyvavo inž. Jonas Gumbelevičius, Juozas Kleinaitis, Vladas Tervydis, Jonas Luja, O. Lujienė, Aleksas Gobe-ris, Aldona Švarcienė, Aldona Kleinaitytė ir dabar išvykęs Chicago Albertas Paulikaitis su poniu.

Vienas iš didesnių skyriaus užsimojimų buvo praversti visuotiną ALT Sąjungos seimą St. Louis mieste 1963 metais. Mažas skyrius sugebėjo organizuoti ir gražiai praversti seimą ir susilaukė suvažiavimo dalyvių įvertinimo.

Per dešimtmetį skyrius rėmė Vasario 16-tos gimnaziją, spaudą — Vilties draugiją įnešdamas savo įnašą

NEW YORK

• Dail. Jaulius Jurkus, kurio sukurti meniškai viršeliai puošia daugelį lietuviškų knygų, vieną savo aliejinių paveikslų padovanojo New Yorko madų parodai.

Jį bus galima laimėti gegužės 4 d. Ši paroda rengiama paremti Putnamo mergaičių "Neringa" statybą.

SIBIRO TREMTINĖS UŽRAŠAI...

Stefanija Rūkienė, VERGIJOS KRYŽKELIUOSE. Viršelio aplankas Algio Mulio. Iliustracijos tekste Vidos Stankuvienės. Knyga 444 puslapių, kaina 5 dol.

Stefanija Rūkienė šiuos savo užrašus skiria Sibire žuvusiems ir mirusiems lietuviams. Tai antkapis jų nežinomiems ar jau baigiantiems nykti kapams...

"Tai tikrai brangus antkapis, pastatytas tautos kankiniams vienos kankinės, kuriai likimas leido išlikti gyvai, kad liūdyti visam laisvajam pasauliui apie baisiąją XX amžiaus vergijos imperiją ir pavergtųjų dalį. Ta knyga buvo jau seniai laukiama. Nors autorė savo pergyvenimus yra dalimis aprašiusi viename ir kitame Amerikos lietuvių laikraštyje, tačiau jokios paskiros dalys negali atstoti visos knygoje atvaizduotos pilnumo" — rašo Naujienos.

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. pinigais/čekiu, už kuriuos prašau atsiųsti:
..... egz. Stefanijos Rūkienės "Vergijos kryžkeliuose" (paprastais viršeliais su aplanku), kaina 5 dol.

Mano adresas:
(pavardė ir vardas)
.....
(namo numeris ir gatvė)
.....
(miestas ir valstybė, zip Nr.)

PETRUI ir JURGIUI MAŽEIKOMS

ir jų šeimoms reiškiamame nuoširdžiausią užuojautą

dėl jų BRANGIOS MAMYTĖS mirties

Joana ir Jonas Švobos
ir šeima